

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETMÉNYEK:
4-hasábos postai sor egymás: 20 fillér,
minden kövekezéskor 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszéki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, január 4.

Elkeseredett harc a besszarábiai arcvonalon.

Budapest, január 3. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

A besszarábiai arcvonalon tegnap is egész napon át elkeseredetten folyt a harc. Az ellenség mindent elkövetett, hogy Toporoutz környékén vonalainkat szétrobbantsa. Minden áttörési kísérlet megfiúsult derék csapataink vitéz ellenállásán. A beszállított hadifoglyok száma 3 tiszt, 850 főnyi legénység. A Szereth torkolatánál, az Alsó-Stripánál, a Kormin pataknál és a Styr mentén az oroszok elszigetelt előretöréseit vissza vertük. Az északi arcvonal számos helyen ellenséges tűz alatt állott.

Olasz hadszíntér:

Különös esemény nem történt.

Délkeleti hadszíntér:

Moikovácnál elűztünk egy montenegrói osztagot, amely a Tara északi partjára merészkedett. A helyzet változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Sikerek

a nyugati hadszíntéren.

Berlin, január 2. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A labasse-bethunei országúttól északra egy nagyobb robbantásunk teljes sikerrel járt. Az ellenség lövés- és óvóárkait, valamint egyik összekötő utat a robbantás betemette. Az árkot megszállva tartó ellenség életben maradt része, amely futással ügykezesít megmenekülni, hatásos gyalogsági és gépfegyvertűzünkbe került. Ehhez csatlakozva széles arcvonalon meglepő tüzelésünkkel rajtaütöttünk az ellenséges árkok legénységén, a mely részben gyors futásban kereset menedéket. A többi arcvonalon nincs jelentősebb esemény. Amikor a franciák új napján Elzászba Lutterbachot ágyuzták, a templomból kijövet egy fiatal leány életét veszítette, egy asszony és 3 gyermek megsebesült.

Keleti hadszíntér:

Az oroszok különböző pontokon ugyanolyan sikertelenséggel folytat-

ták kísérleteiket járőr és vadászkülönítményekkel, mint az előző napokon.

Balkán hadszíntér:

Újabb esemény nem történt. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Harc a Dardanella-fronton.

Konstantinápoly. A főhadiszállás közli január 2-ről:

Dardanella-front: Szedil-Bahr mellett a tüzérségi és bombaharc tovább tartott. Egy ideig egy cirkáló és egy monitor is részt vett a tüzelésben. Tüzérségünk viszonzta a tüzelést és visszavonulásra kényszerítette őket. Egy monitor egy óra hosszáig eredménytelenül bombázta tengerszorosí ütegeinket. Besike magasságában eltaláltunk egy torpedónaszádót, amely elmenekült. Hydroplánjaink egyike három bombát dobott az ellenséges táborokra Szedil-Bahr mellett. Tengerszorosí ütegeink hatásosan bombázták az ellenség raktárait Szedil-Bahr mellett, miközben több raktár elpusztult. Egyéb jelenteni való nincs.

Dániel Tibor báró

ünneplése.

(Versec és Pancsova városok tisztújító közgyűlése.)

Az *Aradi Közlöny* tudósítójától.

Pancsova, január 3.

Versec és Pancsova városok hazafias, a háború mozgalmi által nem egy viszontagsággal sújtott derék közönsége most ejtette meg a tisztújítást. A tisztújítás mindkét helyütt lelkes egyértelműséggel folyt le, pártok mozgalmi nem bontotta meg az egységeséget és a szerb bizottsági tagok is mindkét helyütt a legteljesebb egyértelműséggel járultak hozzá az egységes határozatokhoz. A mindkét városban egyhangulag történt tisztújítás alkalmul szolgált a két törvényhatósági bizottságnak arra, hogy a két város népszere főispánját, Dániel Tibor bárót meleg rokonszenvvel és nagy lelkesedéssel ünneplje. Az ő érdeme a közhangulat ilyen egységes megnyilvánulása és az, hogy a pártkülönbségek e fontos két délvidéki városban elsimultak ama kőszerekkel szemben, hogy a városok tisztviselői karába megfelelő, alkalmas egyéniségek kerüljenek.

A verseci tisztújító közgyűlést Dániel Tibor báró főispán-elnök nyitotta meg a következő beszéddel:

Tekintetes törvényhatósági bizottság! A városi önkormányzat a mai napon azon fordulóponthoz jutott, amidőn a tisztikar megbízatása lejárván, a törvényhatósági bizottság a törvény értelmében a legszébb és a városi életben a legértékesebb jogait gyakorolja az által, hogy a városi adminisztráció megtestesítőit, a helyi végrehajtó hatalom letéteményeseit városatyákhöz illő bölcsességgel és a helyi viszonyok helyes mérlegelésével hat évi időtartamra megválasztja. Önök, tisztelt uraim, bizonyára teljes tudatában vannak megtestesítő, de egyúttal súlyos és felelősségteljes feladatoknak és kötelességeiknek. Ezen jog és kötelesség parancsolólag előírja, hogy kölcsönös megértéssel és hazafias megfontoltsággal vessék meg alapját annak a városi adminisztrációnak, amely hivatva lesz a városnak a rendkívül viszonyok folytán kissé kiöklent közigazgatását a helyes mesterbe hozni, a város pénzügyi helyzetét teljességgel javítani és végül a város fejlődését és felvirágzását biztosítani. Ennek reményében van szerencsém a tekintetes bizottság összes tagjait szívből üdvözölni és a mai napra egybehívott rendkívüli közgyűlést megnyitnom.

A lelkes éljenzéssel fogadott megvívó után a tisztújítást ejtették meg. Polgármesterré a város addigi polgármesterét, a derék, a város érdekeiért fáradhatatlanul dolgozó Rezsűha István drt választották meg egyhangulag. Urvancsek egyhangulag választották meg a többi tisztviselőket is.

A padosvai tisztújítás az év utolsó előtti napján ment végbe. Daniel Tibor báró főispán itt is szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, utalva arra, hogy elvárja, miszerint kölcsönös megértéssel és hazafias megfontolással veti meg alapját a törvényhatóság a város jövő feildésének és felvirágzásának. Helyes mérlezelést és megfontoltságot kér és vár a

tisztviselők megválasztása körül. A népszerű főispán, mikor a terembe lépett, a törvényhatósági bizottság tagjai felállva, lelkes éljenzéssel fogadták és szavai végeztével ünnepélyben részesítették.

A tisztújítás eredménye itt is egyhangu volt. Polgármesterré Rada Ignác drt, főjegyzővé Szabó Jánost választották meg.

Sikertelen az orosz offenzíva.

(Orosz újévig fegyverszünet várható. — A cár és a külön béke. — Uj milión orosz sereg.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 3.

A háttérhadiszállásról jelentik: Ha a névesszövetségben a december huszonegyediké óta folytatott offenzíva sikeréhez nagy reményeket fűztek, az orosz hadvezetés eddigi jelentései elég csalódást hoztak. December 29-én és 30-án, tehát a nagy harcok ötödik és hatodik napján az orosz veszerkeri jelentés mindössze annyit mond a nagy küzdelemről, hogy a Pripjat-mocsaraktól délre egyre tart a harc. Egyébként szó sem esik kisebb, vagy nagyobb sikerekről, sőt a harcok intenzitására sem következtethetünk belőle. Az orosz fővezér mitsem tud a nagy fronton megindított vállalkozás részleteiről és eredményeiről, csak azt mondja, hogy a harc tovább tart. Ez természetesen a legkevesebb, amit egy offenzívától kívánni lehet. Az orosz nép megtanulta már, hogy reményeit nagyon mérsékelni kell és megelégszik bizonyára asszal, hogy az orosz hadsereg nem fut, hanem kifejt bizonyos offenzív tevékenységet. Az a kívánság, hogy az a tevékenység sikereket is eredményezzen, egészen szerénytelen volna az orosz nép részéről.

Három nap múlva elérkezik az orosz kártyasony. Január 5-én, ha nem fogy ki addig az oroszok lélegzete, kis szünet áll be a támadásokban és a Pripjat-mocsaraktól délre dühöngő harc az orosz nyestendőig megszakad. Uj esztendő után várható orosz részről az új csoportosítás és új szakaszon való támadás is. Addig az ellenfél megtesz minden tőle telhető. Tegnap rövid pihenő után, ismét beszerábiai frontunkat támadta, de nem tudott Toporouónál, sem a Dnyeszer és a Pruth között fél úton szorosán a beszerábiai határ mentén sikert elérni. A Stripa frontján Busacnál és Burkanovnál is sikertelenek maradtak a támadások. Kövess tábornok és József Ferdinánd főherceg hadseregcsoportjánál az Ikva és Stirmentén tegnap is csak kisebb harcok voltak.

Az oroszok eddigi veszteségei halottakban és sebesültekben rejtetéseket lehetnek, mert tíz nap óta támadnak óriási tömegekkel és az ismételt támadások során mindig visszaverjük őket. Már pedig a tapasztalat is azt mutatja, hogy a támadó, ha akciója nem sikerül és az ellenség tüzeiben kénytelen visszahúzódni, szabereit nagy százalékát ott hagyja a megtámadott vonalak és főállások között. Oroszország kétségkívül nem szegény emberanyagban, ami abból is látszik, hogy sohasem bánt takarékosan embereivel. Az a körülmény azonban, hogy minden orosz offenzíva csak bizonyos ideig tarthat és aztán hosszabb nyugalom áll be, azt bizonyítja, hogy a túlsó oldalon is kimerülnek az emberek és az orosz vasuti hálózat tökéletlensége nem tudja lebonyolítani az utánpótlást. Az orosz hadvezetés most folyó akciójára hónapok óta készülődött. Ha ezt az offenzívát sikeresen visszaverjük, mint ahogyan minden jel arra mutat, akkor hónapokon át

ismét nyugalomra számíthatunk és a tömegek nagymérvű föláldozása újból hiába történt.

Bukarest. Az „Indépendance Roumaine” jelentése szerint Oroszország a Minzsktől Chotintig terjedő területen több, mint kétfélmillió főből álló új sereget állított fel.

London. Jan Malcolm angol képviselő oroszországi utjából hazatért és a Daily Mail-ben beszámolt benyomásairól. Szerinte kétségtelen, hogy Oroszország utolsó emberéig fog harcolni. A cár az angol képviselőt kihallgatáson fogadta és a többi közt a következőket mondta neki:

— Eppen úgy, mint György királynak, nekem is lehetetlen gondolat a külön béke. Anglia egész bizalommal számíthat reám és hadseregemre...

Az angol képviselő az orosz cár nyilatkozatával körutat fog tenni az angol városokban.

Kopenhága. A Berlingske Tidende jelenti Pétervárról: A дума legutóbbi ülésén Chwostow belügyminiszter kijelentette, hogy a különbékéről szóló híresztelések teljesen alaptalanok. Rodzianko erre közölte a дума tagjaival, hogy hetekkel ezelőtt Wassilesikow hercegnőtől külföldről levelet kapott, amelyben felszólítja a hercegnőt, hogy közölje vele a különbékére vonatkozó véleményét. Felajánlotta a közbenjárását is a hercegnő. A levelet megütközéssel és felháborodással adta át Szaszanownak. A hercegnő nemsokára személyesen is megérkezett Pétervárra, hogy a külön békének propagandát csináljon, a rendőrség azonban letartóztatta, kiutasította és dél-oroszországi kastélyába internálta.

Külföldi hírek. A hivatalos lap közli, hogy a király az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartása elismerésül nagybányai Horthy Miklós sorhajókapitányának a hadiékítményes Lipót-rend lovagkeresztjét és Lösch Adelfnak, az ellenség előtt elesett 33. gyalogezredbeli századosnak a hadiékítményes vaskorona rend hszmadosztályát adományozta. Horthy Miklós kitüntetése nem váratlan esemény. A Novara cirkáló dícsőséges haditettei ismertté tették a vitéz tengerésztiszt nevét a monarchia határain túl is és az aradiaknak, akik a családi összeköttetések révén bizonyos mértékben magukénak vallják Horthy kapitányt, különös büszkesége minden alkalom, amikor a Novara nagyszerű tetteiről és nagyszerű parancsnokáról esik szó.

Tadmor királynője

(A lady regénye.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 3.

A küszöbön álló egyiptomi harcok aktúrássá tessék azt az időt, amikor a törökök egy angol nő segítségével vissza akarták szerezni a Nilus országot, amelyet az oszmán birodalomtól az albán Mehmed Ali szakított el. Az angol nő, lady Esther Stanhope volt, Pittnek, a nagy angol államférfinak unokatestvéje, egy fantasztikus eszesélyes nő, korának egyik legcsodálatosabb egyénisége. Ezen kezesztől diplomáciai titkárnője volt államférfi nagybátyjának és e munkánál szunyira megundorodott a diplomaták hazugságaitól, hogy Pitt halála után elhatározta, hogy elhagyja hazáját és egy sivatagban temetkezik el.

Aug 24 esztendő korában vonult vissza Egyiptomba a szép lady Esther. Az eladott birtokából befolyt összeget egy házi felszerelésre fordította, amely minden szükséges ingóságát Lavantéba tudta szállítani. Hiába kérték barátai és családja, hogy mondjon le tervéről, 1886-ban utnak indult. A görög Archipelagus vizein hosszú, fárasztó út után heves vihar lepte meg. Hajója kincseivel a tenger habjainak martalékává lett, őt pedig a vihar egy kopár szikla partra dobta. Hosszu kétségbeesítő várakozás után megmentették és mivel teljesen segély nélkül állott, kénytelen volt hazájába visszatérni. Terve azonban csak egy időre szenvedett hajótörést.

Aug 24 vissza Angliába, új esztendőket keresett vállalkozása előléra. Nemsokára utnak indult és ezúttal szerencsésen el is jutott Egyiptomba. A Nilus országból Szairába vándorolt és Dzsitunnál Saída közelében rátalált a félig rombadólt Mar Elias Alma kolostorra. Pénze segítségével a romokból kastélyt varázolt és abban 64 évek hosszú során át, magát Tadmor királynőjének nevezte. Kastélyában maga köré olyan környezetet teremtett, aminő egy keleti deszota nőt megillet. Társalkodónőül egy angol hölgyet vett maga mellé, de ez nem sokáig maradt királynői udvarában. Beleszeretett ugyanis testőr mameitkjái közül az egyikbe és azzal házasságra akart lépni. Lady Esther hiába önzésében nem tudta elszivelni, hogy a szaralem virága viruljon udvarában. Elválasztotta egymást a szerelmeseket és társalkodónőjét visszaküldte Angliába.

Ettől az időtől fogva lady Esther nem tűr maga mellett nőszemélyt, csak fekete ruháslolgákat és a sivatag barna háját. Bátorsága és bőkezűsége a keleti ember szemében két nagy erény, a beduinok és a szomszédos törzsek előtt nagy tekintélyt szerettek neki. A babonás szairiakra való nagy befolyását az angol politika szerette volna felhasználni a szultán érdekében a rebellis albán Mehmed Alival és annak fiával Ibrahim pasával szemben, Lady Estharnak hízelt a szerep és vállalta azt. Csakhogy felhagyott azonban az új vállalkozásával, mert szomorú tapasztalatokat szerzett.

Amikor ugyanis sziklakastélyát elhagyva a beuinok közé ment és agitálni kezdett a szultán és Anglia mellett, a fölháborodott nép rá támadt és csak kiváló lovasművészetének köszönhetette, hogy el tudott száguldani barna hívei közül, akik egyszerűen el akarták fogni, hogy érte szután váltságdíjat szaroljanak ki.

Visszavonult újból sziklavárába és oly reitélyes életet kezdett, hogy babonás félelem varázsgyűrűje óvta minden további támadástól. Török férfiak öltöve járt, csibukott szivott és

álmodozva, heverve töltötte napjai legnagyobb részét. Amkor pedig az est fátylai borultak a tájra, Tadmor királynője a pompás és buja kertjében felállított csillagvizsgálóba ment fel és ott az égboltot szemlélte.

Egy napon Lamartine, a híres történetíró egyiptomi utja alatt Tadmor királynőjének sziklakastélyához ért. Lady Esther, bár európai embert egyáltalán nem fogadott. Lamarti-

net mégis maga elé engedte Európába visszatérve. Lamartine elmesélte, hogy Tadmor királynője a Messiást várja.

Lady Esther, a bizarr életű angol hölgy, Tadmor királynője, vagy másképp Palmyra királynő hiába várta a Messiást. Helyette pár év múltán a halál angyala jelent meg kastélyában és az emberi gonoszagtól megasömörött lelket magával vitte.

Sándor szerb trónörökös és a béke.

(A volt szerb miniszterelnök nyilatkozatai egy aradi katonatiszt előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

A szerb harotérre beosztott aradi népfelkeltő-tisztek egyikének Kragujevácben egy katonai tárgyalás során fölöttébb érdekes beszélgetést volt módjában folytatni az Ohrenovics-párti szerb politikusok egyik legkiválóbbjával, Petrovicsossal, aki a győztesek bevonulása után Kragujevácben maradt és a német parancsnokságnál jelentkezett. Petrovics több ízben viselte a pénzügyminiszteri tárcát, sőt rövid ideig miniszterelnök is volt. Mikor Sándor király és Draga királynő meggyilkoltatása után a királygyilkosok a Karagyorgyevics-dinasztiát emelték a trónra, Petrovics, mint a többi Ohrenovics-hű politikus teljesen visszavonult és a magánéletbe sárkózott.

— Akkor, mikor a háború kedveztük fordulatot vett Szerbiára, visszatért Kragujevácbra, a mely szülőföldem a jelentkezőm a hódító csapatok parancsnokságánál, hogy e szomorú helyzetben honfitársaimnak tömegtömegben segítségükre legyek, — így mondta el mostani hivatását Petrovics.

Arra a kérdésre, hogy jellemesse Szerbia mostani vezetőit, így foglalta össze érdekes véleményét:

— Sándor trónörökös igen komoly, tehetséges ember, aki természetesen diplomáciai és politikai tekintetben még erősen tapasztalatlan, de értékes munkakodóvá válhatik. Az öreg király beteg és már nem számít. György herceg isig-vérig katona; könnyelmű, fellobbanó természetű, de még mindig népszerű a hadseregben. Putnik vajdának, a generalisszimusznak és a hibája, hogy hadvezérei tehetségének mindig a háboruban keresett érvényesülést. Pasichnek meg és a végsője, hogy a korábbi miniszterelnöksége után szegényen kellett visszavonulnia és hogy a szegénység elől megmenekedjék, orosz szoldát fogadott el. Ezrel után lekötötte a lelkét, a politikáját.

Egyenesen szenzáció erejű annak az audenciának története, amelyen a szerbek visszavonulása előtt Sándor trónörökös fogadta Petrovicsot.

— Mielőtt a központi hatalmak benyomultak Szerbiába, Sándor trónörökös magához hivatott. Megjelenvén, mindjárt esodálkozásomat fejeztem ki, hogy őfenégre engem fogad, akitől tudvalevő, hogy a régi dinasztiát támogatam. A fenséges ur azonban kijelentette, hogy az ország mai helyzetében minden oldalról tájékoztatni kívánja magát és hogy határozottan óhajtja az én véleményemet és a tanácsomat. Meghajtottam magamat. Ő fenségsége azt kérdeste, hogy mi a véleményem a háború kimenete felől. Ő, ugymond, kétségtelennek tartja az entente és Szerbia győzelmét.

— Én az ellenkezőről vagyok meggyőződve, — mondtam. — „Az entente el fog kézni; a központi hatalmak pedig eddig sohasem késtek és sohasem hibáztak. Bulgária a

neki alkalmas pillanatban ki fog lépni a semlegességből és ellenünk fog támadni.”

A trónörökös gondolkodába esett.

— Nem hiszem, — mondta végre; — de mit kellene tenni az én véleményem szerint?

— Békét kötni a központi hatalmakkal, fenségsége.

— Békét kötni? Lehetséges egyáltalán most békekötésről szólni?

— Békét kötni sohasem késő, fenségsége; és minden békekötés többet használhat Szerbiának, mint a háború folytatása.

— És, föltéve, ha hajlandók lennének a békekötésre, — mi módon vinné ezt ön keresztül?

Az óvatos kérdésre óvatosan válaszoltam.

— Azt még nem tudom, fenségsége, de mi-helyt fenségsége azt mondja, hogy békét kössünk, meg logikusan találni a módot arra, hogy az arra vezető biztos utat megtaláljuk... Bernben lehetne a békétárgyalásokat kezdeni...

A trónörökös láthatóan kedvetlenül megköszönte a nyilatkozatomat és ezzel az audencia vége ért. Arról, hogy annak mi az eredménye volt, egy percig se lehetett kétségem. Hazajöttem Kragujevácbra és azon gondolkodtam, hogy hozám szenvedéseit a megpróbáltatások napjaiban mivel tudnám enyhíteni...

Rokkant haditengerészek segélye. A hadügyminiszterium, tengerészeti ügyosztályának rendelkezése a haditengerészet legénységi állománybeli rokkantjait, valamint a jelenlegi háborúban elesett legénységszolgák személyek özvegyei és árvái számára a haditengerészetnél a célra gyűjtött összegekből; saját segélyalap kiegészítéssel. Igényt erre csupán rokkantak, özvegyek és árvák, a jelenlegi háborúból tarthatnak. Kivételesen elesett (előtt, hadifogságba jutott) legénységi személyek hozzátartozói is részesíthetők, de csak egyszeri támogatásban, míg a rokkantak, özvegyek és árvák részére az alap nagyságához képest állandó segély állapítható meg. Az illető kérvények szegénységi bizonyítvánnyal és családi értesítéssel, elesettek özvegyei és árváival a halotti bizonyítvánnyal szerelendők fel a Arad szabad királyi város polgármesteri hivatalához nyújtandók be. A kérvényező számára érdemességéhez képest állandó segélyként 60-800 korona, egyszeri segélyként 200 koronáig terjedő összegek állapíthatók meg. Indokolt kérelem esetén az állandó segély helyett az évi segély kétszerese végleges kielégítésként adható meg. A megállapított segélyre vonatkozó igényjogsultság fenállása — ha egyéb utasítás nem történne — minden harmadik születésnapján újól igazolandó.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: „Évike”.
Szerda: „Legénybocsu”.
Csütörtök: délután: „János vitéz”. Este: „Tiszavirág”.
Péntek: „Tűzherceg” operetta újdonság, először. „Pardon”, bohózat.
Szombat. Eötvös Károly dr. népies énekes játéka „Böthök uram szerencséje” újdonság, először.

Rókaüt.

(Filmregény öt részben. Irta: Sudermann. — Bemutatja az Uránia színház.)

Arad, január 3

Művészi eseménynek színhelye volt tegnap az Uránia, amely az utóbbi időben arra helyezte a főszerepet, hogy az irodalom legjelesebb termékeinek filmfelvételét iktassa a közönség elé. A tegnapi bemutató igazolta, hogy a közönség érzékkel bír az előtér irodalmi csodák iránt és amikor a világhíres regény eseményeinek jelenetei egymásután perdtültek le a vásznon, a esodálkozás moraja zajlott végig a nézőtérben, bizonyítvánnyul annak, hogy a kép megértő lelkekre talált.

Sudermann a legnagyobb német írók egyikének kétségtelenül legnépszerűbb regénye a „Der Katzensteg”. Érdemes tehát az a nagy izgalom, amellyel az irodalmi világ ezt a filmet várta és egyszerűsége az a nagy siker is, mely a filmet megjelenésekor koronázta. A mű tökéletességén kívül kétségtelenül hozzájárult a hatalmas sikerhez a mai háborús időknek az az ereje, amely minden háborús aktuálitást az izgalmas érdeklődés központjává teszi. Lelkekbe markoló jelenetek, esodásép tájképek, az 1870-71. háború jelentése, a katonaság jelenléte szimbolizálása: mindmegannyi szenzációs munka.

A közismert történet maga is megható, részleteiben egyenesen a szívekhez szól, drámai erővel állítja be alakjait és a esodálkozás korába viseli mindenki képzeletét, aki a regénnyel foglalkozik. S ezenfelül Max Mack a híres berlini rendező egész lelkét tette bele ebbe a filmbbe, amely a legapróbb részletekig kidolgozva, a filmtudomány, tudása szerint beállítva, pazar bőkezűséggel és zavallériával felvéve, a filmgyártás ragyogó és új színvonalát jelző terméke.

A nagy érdeklődésre való tekintettel, a színházigazgatóság, dacára az igen nagy anyagi áldozatoknak, a filmet rendez helyi árak mellett mutatja be és a számozott helyekre szóló jegyek a Hammérschlag-féle dohánytöszkedésben elővételeiben kaphatók.

* A Hercegisasszony kétségtelenül Lehár egyik legértékesebb alkotása. Annak idején az Operaházban mutatták be, természetesen nem százszor, vagy kétszázszor, mint a mondott operett-színházakban szokás Lehár operettjeit; az Operában nem ez a siker tökélmérője. A raffinált izlésű, senileg művelt közönség előtt a Hercegisasszony maradandó becsű, szép sikert ért el. Hogy Aradon felújították szerencsés ötlet. Ebben a városban is sokan vannak a komoly, szép zenét megbecsülők, akik élveztek a zenei szépségekben, dallamokban gazdag invenciózus hangszereleű operettet, bizonyítvánnyul rá a repris sault haza, az a szakadatlan taps és kibívás, mely a zenekarnak, Váradi Margitnak és Barics Gyulának — a két főszereplőnek — szólott. Váradi Margit képességeivel már tisztában vagyunk első fellépte óta. Tudjuk, hogy intelligens művész és a vidéki színházakon talán egyedülálló énekes és ma ismételtlen arról győződöttünk meg, hogy olyan kedves, amellyel főlényes színésznő, aki központja tudott lenni egy forró est ünnepléseinek, akkor indokolt a repris óriási sikere, pláne midőn partnere, Barics, komoly, esaknem drámai szépségű alakítása, hangulatos, szép éneke a hatást minden-

képen teljessé tette. Ismétlések, kihívások egy-
más után, mintha legzajosabb premieren lét-
tünk volna. Külön elismerést érdemel Kovács
karmester, aki pár hónapos aradi működése
alatt a zenekerből olyan sok szépet hozott ki,
olyan tökéletes eredményeket produkált, mely-
ről tavaly még álmodni sem mertünk. A nagy
közönség előtt talán legkevésbé ismert, de
zeneileg értékes Lehár-operett a Hercegisas-
szony. A színház művészi eredménye meghe-
csülést és mártíryrást érdemel. (W. R. dr.)

* A színház hírei. Lábass Juci, a Király-
színház fennepelt primadonnája, ki csak a kö-
zel napokban fejezte be két napos vendégsze-
replését, szerdán újból vendége lesz az aradi
színháznak három estén. Első fellépte szerdán
a *Legénybúcsú* operettben lesz, csütörtökön a
Tiszavirág operett főnői szerepében és pénte-
ken a *Tíz herceg* operett újdonságban lép fel
harmadszor. A *Tíz herceg* esz felvonásos,
nagyhatású operettet Lehár Ferenc írta és
Budapesten nap-nap után zsufolt házakat vonz,
ezen estén Lábass Juci a fővárosban legak-
tuálisabb és legnagyobb sikerű kabarét szá-
mokkal is élénkíti a műsort, melynek keretén-
ben a társulati tagok is részt vesznek egy-egy
nagyobb kabarét számmal. — János vitéz ope-
rett, délután. Csütörtökön délután 3 és fél óra-
kor mérsékelt helyárrakkal a János vitéz ope-
rett van műsoron, a címszerepben Váradi Mar-
gittal, Huskát, Horváth Mici, a király kisas-
szonyt, Járai Böske írtta. A férfiak közül részt
vesznek Barics, Győző, Herold stb. — *Bóthók*
uram szerencséseje lesz a legközelebbi újdons-
ág, melyre nagy gondtal készül a társulat,
Bóthós Károly kitaláló énekes színiátékában az
egész társulat részt vesz. Bóthók uram sze-
rencsése a budapesti fővárosi színházban ke-
rült először bemutatóra és a közönség, ugy,
mint a sajtó a legnagyobb elragadtatással em-
lékezett meg a darab óriási sikeréről, rendki-
vül érdekes a darab meséje és gyönyörű né-
pies a nyelvezete. Az újdonságban főszereplők:
K. Kápolnai Juliska, Heppesné, Járai B., Ben-
kóné, Szász Anna, Borosnyai K., Fülöp Irma,
Várnai, Hidvéghi Bella, Barics, Győző, Járai
S., Polgár S. stb.

* Burrián Károly hangversenye Aradon.
Január 15-én szombaton este a kultúrpalota
nagytermében érdekes hangverseny lesz, amelyet
a Vörös Félhold javára Resch Ferenc vezérőrnagy
katonai állomásparancsnok védnökségével
rendeznek. A hangverseny műsorában kiváló
aradi szereplők mellett szenzációs szám szerepel:
Burrián Károly operaénekes, a ma élő Wagner-
énekesek egyik legkiválóbbja. Burrián, a ki
egyidőben a budapesti Opera tagja is volt és
most is állandó vendégfellépésre szerződött az
Operához, mindig nevezetes volt arról, hogy
lemondja fellépéseit. (Ezt a szeszélyét a buda-
pesti Opera közönsége nem egyszer tapasztalta.)
Ha ezúttal ilyen eset nem következik be, Arad
zenei életének egyik legnagyobb eseménye,
Casals Pablo ittléte óta egyetlen igazi szenzá-
ciója lesz a január 15-i hangverseny Burrián
Károllyal.

* A kirchfeldi pap szenzációs filmdráma
csütörtökön az Erzsébet mozgószínház-
ban. Szerző Szepi becsületes katolikus ember,
megszerezte egy falujabeli evangélikus leányt, de
a felu papja nem akarja őket összeadni. Anyja
kéri hogy mondjon le a leányról, de ő meg-
hasonlít önmagával, Istennel, elbujdosik az er-
dőbe és remete életet él. Évek múltán Kirchfeld
község nő, fiatal papot kap, aki hivatását is az új
kor szellemében fogja fel. Sok viszontagságon
megerőszelül Szepi édesanyja, aki a nagy
tájalomra beleőrül és meghal... Szepi kéri
a papot, bocsásson meg neki és temesse el az
anyját. A pap megbocsát és teljesíti kívánsá-
gát. Ezen jószág meghatja Szepit és a régi de-
rék ember lesz belőle. Az új pap sehogy sem
tetszik Finszenberg grófnak, állásától el akarja
mozdítani és az okmány átadását a bukott
szusterra bízza, de Szepi attól erőszakkal el-
ragadja az okmányt és maga viszi a templomba
a papnak, aki ez olvassa, világá bűnösök,
hogy az Istennel és a természetben keresen
vigasztalás. 3

Erélyesen tiltakozik Görögország a konzulok letartóztatása ellen.

(Felegetve a hid az entente és Görögország közt. — Ujabb letartóztatások Szalonikiben.)

— Távirati tudósítás. —

Athén—Berlin, január 3.

Athén. A görög kormány az en-
tente államoknál erélyesen tiltako-
zott a konzulok letartóztatása el-
len és kifejtette, hogy ez az eljá-
rás flagráns és embertelen megsér-
tése a görög szuverénitásnak.

Felháborodás Szófiában.

Szófia. Az itteni kormánykörök és
a lapok a legnagyobb felháborodással
tárgyalják a szalonikii eseményeket.
Az az általános felfogás, hogyha Gö-
rögország a konzulok letartóztatása
miatt nem lép ki a semlegességből,
ezzel mégis felégették a hidat az
entente és Görögország között.

Sarrail tábornok a letartóztatás
okáról.

Luganó. A *Corriere della Sera*
munkatársának Sarrail kijelentette,
hogy amikor a németek Szalonikét
hadszíntérnek minősítették, annak lo-
gikus következménye volt ellenségeik-
nek eltogatása.

Monasztirba akartak a konzulok
menekülni.

Athén. A szalonikii konzulok
éppen azzal a tervvel foglalkoztak,
hogy Monasztirba költözködnék át,
mikor letartóztatták őket.

Páris. Az *Echo de Paris* külön
tudósítója jelenti Szalonikiből január
elseji kelettel: Valamennyi kiutasított
a *Patrie* páncélos hajóról egy gő-
zörsre vitték, amely nyomban ismeret-
len rendeltetéssel elindult.

A szalonikii prefektus Sarrail és
Maon tábornokoknak tiltakozást nyuj-
tott át. Sarrail az *Echo de Paris* tu-
dósítójának kérdésére válaszolva ki-
jelentette: Az angol tábornok és én
az ügy ismerete alapján cselekedtünk.
Amit elrendeltünk, haditény volt.

Radoszlavow a konzulok letartóz-
tatásáról.

Szófia. A Bolgár Távirati Iroda jelenti.
A szobranje mai ülésén Radoszlavow minisz-
tereinek kijelentette, hogy a kormány teljes
felelősséget vállal azokért az intézkedésekért,
amelyeket a gabonakivitel tekintetében a szövetségesekkel és barátokkal szemben életbe lép-
tetett. Sajnálatos, hogy az angoloknak és
franciáknak Szalonikiben való tartózkodása
folytán csak hatvan vagon gabona volt a
szalonikii—okszilari vonalon Görögországba küld-
hető, holott a kormány ezer vaggont ígért
Görögországnak. A kormány minden pillanat-
ban kész ezt az ígéretet teljesíteni. Az élelmi-
szerek szállításának megkönnyítése elő az an-
golorok és franciák nehézségeket gördítenek. Így
legutóbb letartóztatták a szalonikii konzulokat
és ezt azzal okolják meg, hogy német repülő-
gépek jelentek meg az angol és francia táborok felett.
Tiltakoztunk eme erőszakos eljárás ellen és kér-
tük, hogy Görögország érvényesítse felség-
jogait. Konzulaink nem az angoloknál és a
franciáknál, hanem a görög kormányánál vannak

akkreditálva. Az angolok és franciák csak most
ismerik fel, hogy háboruban állanak velünk.

További letartóztatások Szalonikiben.

Szaloniké. A szövetséges hatalmak
itteni haderőinek parancsnoksága ma
tovább folytatja a letartóztatásokat.
Számos magyar, osztrák és német aiat-
valót tartóztattak le a mai napon, köz-
tük a *Banque de Salonique* aligazgató-
ját és a *Neue Freie Presse* itteni tudó-
sítóját.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Páris. Az Havas jelenti Athénből:
A lapok szerint a kamara összeül-
vását stettetik a valószínűleg
már január tizenhetedikén összeül.
Bejelentik továbbá a lapok, hogy
rövid időn belül valószínűleg egész
Görögországra kihirdetik az ostrom-
állapotot.

Bukarest. Az Adevarul jelenti Szófiából:
Egy szocialista képviselő interpellációt jelentett
be a szobranjében, amelyben megkérdi, hogy
mily feltételek mellett kezdte meg Bulgária a
háborút, mely feltételek mellett folytatja azt a
miképp állapodott meg a közönségi hatalmak-
kal az esetre, ha bolgár csapatok megszállják
Makedóniát. Radoszlavow minisztereinek az
interpellációra legközelebb válaszol.

London. Ujabb beérkezett jelenté-
sek szerint a Persia elsüllyesztése-
kor az amerikai konzulnak nyoma
veszett.

Stockholm. Az összes szülő menekültek,
akik Pétervárott tartózkodtak, utasítást kaptak,
hogy Pétervárt rögtön hagvják el.

Bécs. A külügyminisztérium ma
megkapta a görög kormány tiltakozá-
sát, amelyet konzulaink letartóztatása
ügyében az entente hatalmakhoz in-
tézett.

Berlin. A Lokalanzeigernek jelen-
tik Stockholmból: Chwostow orosz
belügyminiszter magához kérte a
pétervári és moszkvai nagy lapok
szerkesztőit, akiknek többek között a
következőket mondotta:

— Ha Oroszország nem győz,
elveszti pozícióját, mint kulturnemzet.
Belügyi helyzetünk gondot okoz ne-
kem. Moszkva löporhordóhoz hason-
lít, mely minden pillanatban fel-
robbanhat. A дума a legokosabban
cselekedne, ha a mostani körülmé-
nyek között az összes fontos kérdé-
sek elintézését a régi, bürokratikus
apparátusra bízná.

Bécs. Egyelőre a spanyol konzul
vette át Szalonikiben alattvalóink vé-
delmét. Az entente csapatok a konzul-
látusokban házkutatást tartottak s a
legkiméletlenebbül jártak el. Az
állami szekrényeket is feltörték, hogy
megtalálják chifre-könyveinket, de
hiába, mert konzulaink a veszély kö-
zeledését előre látva, a könyveket
már december 26-án elégették.

Oroszország elvesztette Romániát.

(Sebeko küldetésének eredménye. — Amit nem akartak elküldeni Péterváron.
— Hadizóna a besszarábiai román határ.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, január 3.

Az orosz részről rendszeresen jól informált „Le Journal des Balkans” — a bukaresti lapok jelentései szerint — Sebeko bukaresti látogatásáról a következőket írja:

— Sebeko ur, minden valószínűség szerint — nem jött különösebb misszióval Bukarestbe. Nyilvánvalóan főként, de talán kizárólag azért jött, hogy Románia hangulatáról személyes impressziókat szerezzen magának. A hivatalos orosz személyiségek által Bukarestből Szentpétervárra küldött jelentések ugyanis annyira elhírhírók, hogy az orosz kormány a romániai viszonyokról nem tudott tiszta képet alkotni magának. Sebeko tehát, akinek román összeköttetései, amelyek még bukaresti követsége idejéből datálódnak, közismertek, a saját szemével akart meggyőződni a dolgokról.

Sebeko bukaresti impresszióinak eredményéről, valamint arról, hogy a fentén kívül más oka volt-e a volt bécsi orosz nagykövét látogatásának, nem nyújt tájékoztatást a „Le Journal des Balkans.”

Az oroszok azonban alighanem meggyőződtek arról, amit hihetetlennek tartottak: hogy Románia nem áll többé orosz ámitók befolyása alatt. A megfogyatkozott és csendesebb szavúvá lett oroszbarátoknak minden érvére keményen felelnek a józan román politikusok.

A „Seara” legutóbbi száma például azokkal a szemrehányásokkal foglalkozik, amelyekkel bizonyos körök a román kormányt illetik. Ezek a körök azt kérdik, — írja a Seara — miért engedte meg Románia, hogy Bulgária megtámadja a szerbeket? Romániának, mondják az akciónisták, el kellett volna háritania Szerbia leveretését és pedig akként, hogy hadseregével a szerbek segítségére siet.

— Kétségtelen, — folytatja a Seara — abban a helyzetben voltunk, hogy a bolgár támadást megakadályozhattuk volna, nem is képzhető azonban vita tárgyát az a kérdés, vajon egy ilyen akció Romániára nézve előnyös lett volna-e? Ezt a kérdést az akciónisták egyszerűen nem vetették föl. Ha mi a bolgárokat megtámadjuk és fölvonultunk volna a központi hatalmak seregei ellen, ugyyszólván egészen jelentéktelen eredményeket érhetünk volna csak el. Hadseregünk egyik részét a bolgárok ellen kellett volna vinnünk, akik ezzel szemben egész hadseregükkel támadtak volna meg bennünket. A görög és szerbek helyzete ismeretes. Előbbiek semlegesek, utóbbiak természetesen hevernek a porban. Azonkívül szemben találtuk volna magunkat a Bulgárián át fölvonuló nagy török erővel is. De mert semlegesek maradtunk, nem csak nagy veszélytől szabadultunk meg, hanem megtarthattuk hadseregünk intaktságát későbbi kedvezőbb alkalmakra. Kizárólag a fenti szempontok irányították a kormányt azon elhatározásában, hogy egyelőre, mielőtt teljesen meg nem érnék, ne bebiztosítsa az eseményeket.

A románok ilyen hangulatában természetesen bő része van annak, hogy felismerték Oroszország helyzetét. Tudják például azt, hogy mennyire el van zárva Oroszország tengeri összeköttetéseitől. Erre vonatkozólag a félhivatalos Viitorul a következőket jelenti: Jelen pillanatban Archangelsken és Kolon át lehetetlen a transitóforgalmat lebonyolítani. (A románok ugyanis, mióta Szalonikin át lehetetlenné vált a forgalom, azt tervezték, hogy az orosz kikötőkön keresztül bonyolítják le a forgalmat.) Körülbelül két hónap óta az archangelski kikötő mintegy negyven kilométer tengerparti szélességben be van fagyva. Az árukat szánonkon kellett a jégmezőkön átszállítani és mindaddig beraktározni, míg majd vonaton tovább szállíthatók. A raktárházak nagyon primitívek és annyira túlszűrték, hogy például az áprilisban odaérkezett román áruk mindezideig nem voltak továbbíthatók.

A Koloból Szentpétervárra vezető új vonal nagyon alkalmas volna ugyan a szállításra, azonban — írja a Viitorul — sajnos egy 140 kilométer hosszú vonalrész még nincs kész. A munkálatok pedig még legalább három hónapot vesznek igénybe.

A román kormánylap azután jelzi, hogy az Oroszországon keresztül felveendő transitóforgalom tanulmányozására kiküldött romániai bizottság visszaérkezett Bukarestbe.

Másik része az orosz-román kapcsolatok meglazulásának az a sajátos tevékenység, amelyet az oroszok a román határon fejtenek. A besszarábiai csapatösszevonásokból ugyan kiűnt, hogy szemfényvesztésnek, a keletgalíciai offenzívát elreplező mozdulatoknak szánták, de azért volt más háttere is az akciónak és van még ma is. Jassyból jelentik ugyanis a bukaresti lapoknak, hogy az Odessa-Reni és Ungheui közötti területet hadműveleti zónának nyilvánították ki. Ezek a helyiségeken át, illetve azok felé csak az utazhatik, akinek a kisinevi katonai parancsnok megadja az engedélyt.

Tulajdonképpen pedig a következőket jelentik:

Az orosz hatóságok megkezdtek a határsági levéltárak elszállítását Reniből Odesszába. Hasonlóképpen áthelyezték Reniből Odesszába a pénzügyi hatóságokat is. Csakis a községi elsőjáróság marad helyben az adók behajtása céljából.

A Pastuzeneca vidékén levő orosz munióraktár közelében az elmúlt éjjel egy orosz gőshajó, hatalmas reflektorral felszerelve, néhány órán át vizsgálta a román partot.

Az orosz katonák az erdőben egy reflektor berendezésén dolgoznak.

Hasonlóképpen megkezdtek egy kirakodó építési munkálatait is.

Új állások szervezése az aradi rendőrségnél.

(Detektívok fizetésjavítása. — A szervező bizottság ülése.)

Az Aradi Közlöny tudósítja:

Arad, január 3.

Arad város legutóbb tartott közgyűlésén a szervező bizottságnak adta ki Groza Nándor főkapitány javaslatát, amelyet a rendőrség teljesítésére kapott huszonegyszeres korona államségi felhasználásáról terjesztett be. A szervező bizottság ma délután Vajdasov Lajos polgármester elnöklésével tartott ülést és a javaslatban foglalt minden intézkedés végrehajtását teljesítendőnek találta, sőt az eredeti proпозиционál tovább is ment és a nyolc már régebben szolgáló detektívok 1200 korona alapfizetését a nyugdíjba beszámítandó 200 koronával emelte, amellyel, hogy 200 korona ruhaátalányukat meghagyja.

Az elfogadott javaslat szerint tehát az államségi terhére szervez a törvényhatóság új lovarendőri és titkári állásokat 16140 korona évi kiadással, de ezeket csak a háború után tölthi be, mert most megfelelő embert nem lehet kapni. A rendőrfelügyelősnél levő XI. rangosztályú állást megszünteti és a törvénynek megfelelően a X. rangosztályba szervezi. A rendőrfelügyelő oktatásával megbízott felügyelőnek 600 koronával emeli a fizetését és kimondotta, hogy most ezt a javítást Vida Vilmos felügyelőnek adja. A főkapitányi hivatalban fogalmazói állásra szervezi át a segéd-titkári állást és a fogalmazónak ügykörébe utalja azokat a teendőket, amelyeket a főkapitány diskrecionális joggal jelöl ki részére. Ezek a bizalmas leiratok és rendeletek, a rendőrség személyi ügyei, a prostitucionális rendészet és a többi. A bizottság kimondotta, hogy erre az állásra Weil Károly dr. rendőrbírót hozza javaslatba, mert a belügyminiszter felhatalmazta a törvényhatóságot, hogy állások átszervezésénél az állást betöltő tisztviselőt jelölje ki megválasztottának a magasabb állásra. A több kiadás 680 korona. Kimondotta a bizottság a X. osztályba tartozó iktatói állás szervezését és azt, hogy a megfigyeléseket polgári ruhában végző altiszteknek havi 20 korona ruha át-alányt, a vasúti szolgálatot végző detektívoknak napi két korona át-alányt engedélyes. Az oktató rendőrfelügyelő 600 koronás emelését és a detektívok vasúti szolgálati díját már 1915 év július hó elsejétől visszamenően utalványozzák, míg a többi intézkedéssel járó kiadások a közgyűlési határozat jóváhagyása után folyósítandók.

A főkapitány, mint említettük, eredeti javaslatát kiegészítette és pedig a detektív tisztjelét egy régi kérelmét terjesztette elő. Amióta ugyanis a város rendőrségi államségi felügyelője két új detektív állást szervezett és ezeket 1400 korona alapfizetéssel töltötte be, míg a régebbi idő óta szolgálók csak 1200 koronát kaptak. Ennek az anomáliának megszüntetését kérte a főkapitány a detektívok nevében. A bizottság teljesítette a kérést és a jövőben az összes detektívok 1400 korona nyugdíjba beszámítandó törzsfizetését kapnak. Minthogy azonban a régieknek 200 korona ruha át-alányuk is van, azt mondotta ki a bizottság, hogy ez csak a most szolgálók személyéhez kötött pótlék, amely az állás újra betöltése alkalmával megszüntül.

Gazdasági lendület várható a háboru utánra.

(Teleszky pénzügyminiszter kijelentése. — Vita a Pénzügyügyi Központtól. — A Ház ülése.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 3.

Az újsztendő első ülésére szép számmal gyűltek össze a képviselők mind az ellenzéki, mind a munkapárti felvételén. A pártközi békekötés hangvételű uralkodott a megjelenteken, a kik valamennyien nagy megelégedéssel és örömmel konstatálták, hogy a *parlamentári béke két sikert megmenteni*. A folyosói beszélgetés központjában ezen a témán kívül még sokat tárgyalták Tisza István gróf újévi beszédét, amely nem csak nálunk, hanem a külföldön is nagy és mély hatást keltett.

A Pénzügyügyi Központtól szóló törvényjavaslat részletes vitáját erről a hétről a jövő hétre halasztják, mert a javaslatot vissza fogják küldeni a pénzügyi bizottsághoz, hogy szövegezze meg az ellenzék és a kormánypárt részéről közös megállapított módosításokat. Ennek következtében a Ház üléstörténetét hétfőre szünetet tart.

Valószínű, hogy a mostani háborus ülészek január végéig fog tartani, mert a pénzügyügyi központtól szóló javaslat után szövegre került az erdélyi földesúrról készített törvényjavaslat, ami hosszabb vitát fog provokálni. A legközelebbi ülészek májusban lesz, amikor az indemnitás kerül napirendre.

(Az ülés.)

Beöthy Pál elnök háromnegyed tíz óra körül nyitotta meg az ülést, amelyen Tisza István gróf miniszterelnök és a kormány valamennyi tagja megjelent. Az elnök jelentette, hogy a király köszönetét fejezi ki a Ház újévi jókívánságaiért, majd azt javasolta, hogy a kivételes hatalom igénybevételéről szóló többrendbeli miniszterelnöki jelentést egyszerre tárgyalják, illetve, hogy a tárgyalás lehető legyen, utasították a jelentéseket a közigazgatási és az igazságügyi bizottságokhoz.

Polónyi Géza felvilágosítást kér a javaslatokról.

Tisza István gróf felel Polónyi szavaira. Azt mondja, hogy ezért tüstént ki napirendre a jelentéseket, különösen pedig az elsőt, mert ellenzéki részről tömörült az a kívánság, hogy hosszabbhosszú az elemzése és más hasonló természetű kérdések. Azt ajánlja, hogy fogadják el az elnök javaslatát.

Polónyi Géza aggodalmát fejezi ki, hogy miképpen lehet együttesen tárgyalni a jelentéseket. Ervéként véleményét majd bővebben fogja kifejtani, amint a jelentések napirendre kerülnek.

Ezután Sándor János belügyminiszter bejelentette Csánádmezei közönségének öt százalékos meghaladó pótdó fizetésére szóló felhatalmazási javaslatot, amit a közigazgatási bizottsághoz utasítottak, majd a Pénzügyügyi Központ tárgyalására tértek rá.

(A Pénzügyügyi Központ.)

Antal Géza előadó hosszabb beszédében ismertette a pénzügyi bizottság jelentését a hivatkozott arra, hogy a javaslatot állandóan felreértések kísérik, noha a kormány hátrón az ország pénzügyi érdekeit tartotta védelem előtt.

Pódsas Béla: Az ország ellenzéki pártok megbízásából szólal fel. A javaslat ama része, amely a háboru okozta bajok orvosolására szól,

az ellenzék helyeslésével találkozik. Azt a részét a javaslatnak azonban, mely nem sürgős, az ellenzék szívesen elfogadta.

Az ellenzék nemcsak pártoktól szemponthól helyteleníti a javaslat igen sok intézkedését, hanem közgazdasági szempontból is. A javaslat következtében az állam befolyása a hiteléletben a kelletnél nagyobb mértékben megnövekedne.

Tudvalévő, hogy a nagy mammoth pénzügyintézetek, különösen Magyarországon nagy szerepet játszanak és kétségtelen, hogy politikai befolyásuk is igen nagy. A nagy pénzügyi tudósok mondták, hogy Európa bankjai egyetemes véget vehetnének a háborunak.

Ha ugyanis ezek a bankok összejönnek és köteleznék magukat, hogy nem adnak több kölcsönt a hátráló államoknak, ennek az lenne a következménye, hogy a háborut nem lehetne folytatni.

Németországban a pénzügyintézetek körül ugyanezeket a bajokat észlelték, mint nálunk. Az egyik baj a betéteknek nem elegendő likviditása, a másik az, hogy a pénzügyintézetek gyakori válságait hogyan lehetne elkerülni, a harmadik pedig, hogy a bankkoncentráció gazdasági szempontból nem káros-e. Náluk nagy baj az, hogy a tőkének nagy része, amely a mezőgazdasághoz szakmazik, elterelődik a városi gazdaságokba.

(Gazdasági fellendülést vár a pénzügyminiszter.)

Utána Sztéryni József szólal fel, aki kijelenti, hogy csupán az ellenzék és a kormány állásfoglalása közti ellentétet akarja kimutatni. A javaslat egy része összefügg a háboruval, a másik része tulajdonképpen egy pénzügyi reform előkészítése. Az első részről az ellenzék nem támaszt nehézségeket. A javaslat benyújtása óta azonban a pénzügyi helyzetben lényeges változások történtek. A takarékpénztárak a fővárosban és vidéken emelkedtek, a mai pénzügyi helyzet nem kíván sürgős kormányintézkedést. Ha a háboru után erre szükség lesz, ha akkor a betétek megcsappannak és pénzügyi szükség lesz, az ellenzék készséggel segít a bajbaindított vidéki pénzügyintézetek háboru utáni támogatásában. A javaslat egyes részei politikai aggodalmat keltenek. Ismerteti az ellenzék kívánalmait a pártértékeket határozatai alapján.

Teleszky pénzügyminiszter: A kormány ragaszkodott ehhez a javaslathoz, hogy egy új intézménnyel megóvja közgazdasági életünket a háboru követő megrázkódtatástól. Orvend, hogy a parlamentári béke fenntartható és megvan a mód a központ megteremtésére, amelyre az állam szempontjából olyannyira szükség van. Kötelessége a pártközi béke kedvéért egyszerű aggodalmait félretenni a módosításokhoz hozzájárulni. A reform megoldása ez időszakra leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik a mai speciális viszonyaink között. A törvényhozással lehetetlen pénzügyintézeti reformot csinálni, a revízió sok helyütt konstatálta a bajokat, ámde nem orvosolhatta azokat. A pénzügyintézeti központra a háboru kitörése óta fokozottabb szükség van, ne hogy a bajba jutott pénzügyintézetek felzárkózzanak.

legyenek kénytelenek a ezzel egész vidékeket tegyenek tönkre. Szükség van a központra a háboru után is. Előbb-utóbb nagy közgazdasági lendületre számíthatunk a akkor rendezett, szolid viszonyokra lesz szükségünk. A központ okvetlenül megfelel hivatásának a semmiféle pártpolitika szolgálatába nem fog szegődni. Előadja az öt éves terminust a kötelező ígéretet tesz, hogy ebben az időszakban az intézmény fenntartásáról további javaslatot nem terjeszt elő, az alapszabályok beiktatásával garancia a szakszervezet millió felhasználását a mezei, hogy az elnöki szék betöltése körül a többi párt kívánságait is meghallgatja. Javaslattal nyult be az iránt, hogy a javaslatot tárgyalás és elfogadás után módosítások keresztülvitelének céljából a pénzügyi bizottságnak visszaadják.

Elnök délután három óra körül a vitát felbeszakítja a annak folytatását holnapra teszi ki. A holnapi ülés napirendjének megállapításával az ülés véget ért.

Marconi holnap háboruáról

(Harcos tegever és ágyu nélkül.)

Távirati tudósítás.

Berlin, január 3.

Marconi egy párisi újságíró előtt nyilatkozott a német tudományok a haditechnikára való hatásáról és kijelentette, hogy az entente hadserege, amely kezdetben a tudományos hadvezetés tekintetében a németek mögött állt, időközben tanul az ellenségeitől és ma a technikai hadiesszközök mindkét oldalon egyenlők. Marconi nem kételkedik abban, hogy a haditechnika szakadatlanul fejlődik tovább és hogy a holnap háboruja még tudományosabb alapon fog állani, mint a ma háboruja. A pusztítás, rombolás eszközei fokozatosan felfelfűszerebb és különösebb formákat fognak ölteni.

Azt hiszi, hogy a villamosság még a legnagyobb meglepetéseket tartogat számunkra. Harcos, tegeverek, ágyuk és lövedékek nélkül, amit ma még lehetetlenségnek tartunk, elméletileg nagyon könnyen elgondolható.

Ha sikerül olyan készüléket feltalálni, amely nagy távolságra küldhet elektromos hullámokat robbantás céljából, akkor a legközelebbi dolgokat fogjuk láthatni: egész flottákat, amelyek légbe röpködnek, ágyukat, a melyeknek csővét a távoli villamozsokra szétveti. Felrobban a tászában a patron és a municia kocsin a lösz. Akkor már egyetlen harcmod lesz hátra: a meztelen fegyverek harc.

Marconi kijelentette, hogy most is dolgozik, de nem olyan készüléken, amelyen a falakon át lehet látni, mint a lapok írták. Olyan dolgokkal foglalkozik, amelyek a háboruval közvetlen összefüggésben állnak.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltogatást mindenkori a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Az aradi háborus nyereségek megadóztatása.

(Beszélgetés Embey Iván pénzügyigazgatóval. — Az új törvény intézkedései.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 3.

Az 1915-16. költségvetési évről szóló huszonegyedik törvénycikk a napokban nyert szentesítést. Ennek a törvénynek nyolcadik szakasza kimondja, hogy azokat, akik a háboru alatt új foglalkozást kezdtek, joga van a pénzügyigazgatóságnak vérszállag megadóztatni és ha az illetők tizenöt nap alatt nem jelentik be új foglalkozásukat, akkor ennek a hatóságnak jogában van jövedelmi kihágás miatt eljárást indítani ellenük, amellyel pedig harmadosztályú kereseti adót is vet ki rájuk. Az adókiivetés megfélembbesítésének az adó behajtását illetőleg nincs hátszó hatálya.

Világos dolog, hogy az a rendelkezés azok ellen irányul, akik a háboru új alkalomnak tekintették jövedelmük nagymértvű fokozására; a törvény azokat akarta sújtani, akik a háboru folyamán minden eszközt felhasználának vagyoniuk gyarapítására, akik a polgáregy megnyomortatása árán jutnak meg nem engedett haszonhoz. Az Aradi Közlöny nemrégiben beszámolt arról, hogy a környéken egyesek milyen nagy összegeket kerestek sertéselhizaltással és sertések összevásárlásával. Ennek következtében Aradon és az egész vármegyében hibetelen módon felelőskött a sertéshús ára; tisztizenöt ember a háborus helyzetet kihasználva, a sertésüzletre adta magát. Ha az ilyen haszonlesőkre lesült a pénzügyigazgatóság keze, annak minden rendes adófizető polgár örülhet. A törvény értelmében az ilyen üzleti haszon tíz percentje harmadosztályú kereseti adó gyanánt szedendő be. A pénzügyi hatóságoknak szigorúan ki kell kutatni az üzerek pénzforrásait és könyörtelenül meg kell ezeket adóztatni; a meg nem engedett haszonból legalább az állam is jusszon némi jövedelemhez.

Kérdést intéztünk Embey Iván kfr. tanácsos aradi pénzügyigazgatóhoz, hogy az új törvény értelmében milyen eljárást fogantozít az aradi pénzügyigazgatóság területén elég nagy számmal található háborus kúrókkal szemben?

— A hivatal még az említett törvény értelmezését előt — mondotta Embey Iván — folyamatba tette az eljárást mindazok ellen, akikről olyan információt kapott, hogy a háboru iostalan anyagi előnyök szerzésére használták föl. Egyébként nemcsak a iostalanul szerzett haszon megadóztatására tettünk folyamatba eljárást, hanem annak megállapítására is, hogy egyik-másik kereskedő, vagy vállalkozó a háboru alatt nem kezdett-e olyan új foglalkozást, amely lényegesen megnövelte eddigi jövedelmét. Sainos, ebben a tekintetben meg van köve a kezünk, mert azt, aki a háboru előtt kezdett foglalkozását folytatja, új adóval nem róhatjuk meg. Ha például valaki terményekkel kereskedett a béke idején, a most petróleumot is forgalomba hoz, azt mi külön nem adóztatjuk meg, mert a petróleum is a termények közé tartozik.

Annak azonban olyanok, akik direkt a háboru alatt kezdtek szénra, vagy ló adásvéveséssel foglalkozni. Ezekre már alkalmazzuk a törvényt és a rendes eljárásban például nem egy szénakereskedő, a kisjenti eljárásban a marhakereskedőket, Németperegen pedig ló-

kereskedőket vontuk adózás alá a háboruban szerzett rendkívüli jövedelmük után.

— Egy aradi (most aradi) idegen egyének az ügye is folyamatban van. Az illetőről azt hallottuk, hogy kétszáz ezer koronát keresett sertésekkel való spekulációjával és ő is hozzájárult az aradi árak felszökkenéséhez. Mi lehetőleg védeni akarjuk az aradi tisztességes kereskedelem ama képviselőit, akik hosszú idő óta hozzájárulnak a köz térheinek fedezéséhez, ezért az idetolakodott, ugynevezett tuló haszonlesőket is arra kényszerítük, hogy jövedelmük egy részét adják az államnak, a városnak. Eljárásunk már eddig is eredményeket mutathat föl, de még ezután is jogosan számíthatunk sikerekre. Az állatkereskedés megállapításánál lezmérték döbb nekünk a zárólevél, mert abból könnyen megállapítható, hogy kik foglalkoznak vágószőcségek tömeges vételével. A vasuti adatok nem igen használhatók ebben az esetben, mert a pénzügyi és kereskedelmi minisztériumok megállapításai alapján nekünk csak minden harmadik év január 3 és 30. között szabad bekérni adatokat. Én hosszú időn keresztül gyűjtöttem ezeket a vasuti szállítási adatokat, azonban az adókiivető bizottságoknál nem találunk méltánylásra az adatok, mert a bizottsági tagok azt állították, hogy két-éves, vajon az Aradra érkezett árak hajtottak-e hasznot annak a kereskedőnek, aki azokat áruba bocsátotta?

LEGUJABB.

Érkezett éjjel 3 órakor.

Luzano. Athénből jelentik: Anglia közölte a görög kormányval, hogy a Korfu szigeten lévő a német császár tulajdonát képező Achilleion villát lefoglalják és ott kórházat rendeznek be szerb katonák részére.

Genf. Pasic beadta az összkormány lemondását. A trónörökös a lemondást nem fogadta el s így csak a hadügyminiszter mondott le. A szerb kormány székhelyét Szalonikibe helyezte át.

Venecia. A Gazetta di Venezia jelenti Durazzóból: A szerb hadseregben a fegyelem teljesen meglazult. A katonák felszereléseiket, fegyvereiket és lovaikat elkótyavetyélik és megostromolták az olasz konzulátust, követelve, hogy Itáliába szállítsák őket, mert hazájuk sorsát teljesen reménytelennek tartják.

London. A Reuter jelenti Szalonikiből: Péter király a fogadására kirendelt csapatok visszavonását kérte, mert nem szándékozik partra szállani. Azt bizik, hogy a király csak a hivatalos fogadást akarta kiterelni.

London. Glengile angol és Konkoku japán gőzösöket elsüllyesztették.

Genf. Nancy pályaudvarán a német repülő létebott bombái nagy tüvést idétek elő.

Rotterdam. A Times jelenti: Simon miniszter a pénteki minisztertanácsban nem vett részt, mert ellenzi

az általános védkötelezettséget, miért is Asquitnak átadta a lemondását.

London. Redmond ir pártvezér, aki eddig társalgatója volt Asquit védkötelezettségi politikájának, pártja nyomása alatt kényyszerült kijelenteni, hogy a legnagyobb elszántasággal fog küzdeni úgy is, mint pártja a védkötelezettség ellen.

Rokkantak házassági ligája.

(Házasságközvetítés — nagyban.)

Állami tudósítás.

Newyork, január 3.

A világ lelküldönösebb, de fegedhatatlanul igen emberséges cél szolgálataiban álló ligája — amint azt egy amerikai lap jelenti — Britolban alakult meg egy pap ösztönzésére, aki prédikációi révén is nagy tekintélynek és tiszteletnek örvend. A liga címe: „Angol rokkantak házassági ligája”. Célja: a rokkant vitészeknek derék asszonyt szerezni, aki velük örömet, tud megosztani és háztartásukat vezetni hajlandó.

Állítólag már több mint száz ezer özvegy és leány jelentkezett önként a ligánál és pedig nemcsak aggasztott, pártában maradt hajadonok, akik minden áron főköthő stá szerepének jutni, hanem fiatal és csinos özvegyek, a legjobb családok fiatal leányai, köztük olyanok, akik dúsz bosománnyal rendelkeznek és már nem egy kosarat osztottak ki a keszükre pályázó férfiak között. A jelentkező nőkről listákat állítanak ki és abba kötelesek híven mondani be minden adatot, személyük, vagyoni állapotukról.

Önkéntes ögynökök egész serege áll a liga alapító lelkész rendelkezésére. Ezek és ezeknek családtagjai lelkiismeretesen utánajárnak, megfellelnek-e teljesen az igazságnak a ligánál jelentkezett hölgyek által bementett adatok. Ha az ögynökök ellenőrzése révén bizonyosodott, hogy a házassági ligába belépő hölgy személyi és egyéb adatai rendben vannak, akkor a rokkantak listájából kiválasztanak egy harképtelenné vált vitét és ha a liga elnöke és tanácsadója úgy tapasztalja, hogy az illető hölgy illik hozzá, alkalmat adnak nekik arra, hogy megismerjék egymást.

A „rokkantak házassági ligája a következő felhívással toboroz:

„Angol özvegyek és lányok! A hazának a becsület mezején szüksége van a férfiakra, azok védő karjaira. A front mögötti területen kínálkoznak babérok a nők számára, nemcsak mint vöröskeresztes nővéreknek, nemcsak a kórházakban, hanem azoknak otthonában is, akik a háboruban, hő küzdelemben sebeket kaptak és meleg, kellemes otthon, derék, becsületos, jóra való asszony után vágyakoznak, aki életüket minden leyokezetével megédesítené, aki ápo'ná őket, ha arra szükségük lenne és mindig barátságos, elégedett arccal feledtetnék velük a kiállott szenvedéseket. Jöjjetek mindannyian és jelentkezetek!

A ligát megteremtő lelkész, aki különös és nem éppen islésses formák közt valóította meg eszméjét, már számos levelet hozott a nyilvánosságra a brit főnemesség és polgárság köréből és valamennyi levélíró a legteljesebb elismeréssel hódol előtte azért az ideért, hogy hogy életre hívta a rokkantak házassági ligáját.

H I R E K. LEGUJABB.

Erkezett reggel fél 4 órakor.

Luganó. *Maerini* táviratozza lapjának, a Szalonak Szalonikiból: Péter király *Musette* nuncia társaságában hadsegéde és orvosa kíséretében a hó elején Szalonkiba érkezett. A király számára az *Olympos* szállóban rendezték szobát, de a vértanú a szerb konzulátus épületében szállt meg. Hivatalos fogadtatás nem történt. A király orvosa, dr. *Simonovics* meneküléséről a következőket mondotta:

— Prizrend elhagyása után a király *automobilon* *Lujmaba* menekült, onnan három tiszt és négy katoná kíséretében átkelt az albán hegyeken ismeretlenül bujkálva. Négy napig tartott, míg *Szkuariba* érkezett. A királyt az út nagy részén hordágyon vitték. Tizenegy napig *Szkuariban* maradt Péter király, majd *Durazson* és *Valonán* át *Brindisibe* ment, ahol néhány napig időzött.

Simonovics dr. végre kijelentette, hogy a király állapota kielégítő, csak a köszvénybántja. A király el van tökéltve, hogy a háború végéig katonái közt marad. Azt hiszi *Simonovics*, hogy a szerb csapatokat Albániából Szalonkiba szállítják.

Berlin. A *Wolf* iroda jelenti Athénből: *Sarrail* tábornok rendelkezése a szaloniki-i norvég főkonzult, *Seefeldert* letartóztatták.

Páris. A *Havas* ügynökség jelenti Athénből: A szerb vezérkar Szalonkiba utazott, hogy az entente vezéreivel tárgyaljon arról, hogy miképp használhatják fel a legjobban a szerb hadsereget, Szalonkiban az ellenséges alattvalók letartóztatása folyik. Az entente elhatározta, hogy a várost megtisztítja a gyanús elemektől. Élelmiszerek már csak szűkösen vannak Szalonkiban.

Cettinje. A kabinet lemondott a *Nikita* az eddigi pénzügyminisztert. *Muskovicot* bizt meg új kabinet alekítésével.

Hogyan dolgoznak a rokkant katonák? (Előadás, mozgóképek és szemléltető bemutatás a rokkantokról. — A *Vörös Kereszt* és a *Kölcsev Egyesület* közös előadása.)

Arad, január 8

Vasárnap, január 9-én délután öt órakor igen érdekes előadás készült a kultúrpalotában. A jótékony tevékenységben kimeríthetetlen aradi *Vörös Kereszt* Egylet és a minden kulturális munkában részt kérő *Kölcsev Egyesület* fogtak össze, hogy hadi jótékony cél szolgálatában élve érdekes és vonzó délutánt nyújtsanak Arad közönségének. A műsor, amely sikerült biztosítani, minden tekintetben kiváló.

A rendezésnek ugyanis sikertelt előadás tartására megnyernie *Horváth Mihály* dr. budapesti egyetemi magántanárt, a rokkant ügy egyik kiváló ismerőjét, aki maga is tevékeny részt vett abban a esodálatos munkában, melylyel a megosorokult hőseket ismét munkabíróvá teszi *Horváth Mihály* dr. nagyszabású előadása két részre oszlik. Hadi sérülések és rokkantság címmel kimerítő képet nyújt a katonák testi épségét érő sebesülésekről, ezután

ugyanesek részletesen tér ki előadása második részére, arra, hogy miként tesszük munkaképesé a rokkantakat. *Horváth* dr. előadásának azt a részét mozgóképekkel is gazdagítja, de ezenkívül több rokkanttá vált katonával mutatja be azokat a technikailag tökéletes eszközöket, amelyekkel az elvesztett tagokat munkára képesítéssel növelni lehet.

A hatalmas és egyedül állóan érdekes előadáson kívül is gazdag és pompos programot nyújt a két rendező egyesület. Aradia jön ugyanis *Szaboleska Mihály* a nagynevű magyar poéta, aki háborús verseiből olvas fel. *Szaboleska Mihály*, akinek gyönyörű poémái annyi szeretettel és rajongással olvassák, a háború alatt írt legszebb költeményeiből olvas fel.

Érdeklődés fogadja a délután harmadik előadóját is: *Szalay Antal* fiatal szegedi színművész, aki maga is fiatal élete épségével áldozott a hazának, félkariát vesztette el a harctéren. *Szalay Gyóni Géza* verseiből szavalja az Itélet napján, Üzenet a kedvesnek, Ima a lenyiel dombon, Csak egy ójszakára című költeményeket.

A délután 5 órakor kezdődő előadás *Jóvedelmét felerészben a Vörös Kereszt, felerészben Aradfalva javára fordítják.* A jegyek kedden már megválthatók a *Scherhagfőle* *Andrássy-téri* üzletben. A helyárak: 1—3. sor 3 korona, 4—14. sor 2 kor., 15—28. sor 1 kor. Oldalhelyek első sora 2 kor., többi erkély ülőhelyek 1 kor.

— Budapest új katonai parancsnoka. *Budapestről* jelentik: *Marezi* gróf, Budapest katonai parancsnoka nyugdíjba ment. Utóda *Bogát István* altábornagy lett, aki eddig az első gyaloghadosztályt vezette a fronton.

— Előléptetés. A király *Faragó László*, *Negyesi Lajos*, *Homan Jenő*, *Soltész András*, *Török László* dr., *Horák Gyula*, *Mayerhoffer Ferenc*, *Theisz Antal*, *Balog Tibor*, *Farkas József*, *Kádár Aladár* és *Rátky Jenő* 33. gyalogezredbeli zászlóosokat és kadettokat hadnagyokká léptette elő. A honvédelmi miniszter *Tenner Alfréd* 2. honvédegylezredbeli hadapródot zászlóosá, *Domán Sándor* 2. honvédegylezredbeli hadapródjelöltet pedig hadapróddá léptette elő.

— A város nyomtatványai. A gazdasági szék, mint azt az *Aradi Közlöny* megírta, a városi nyomtatványszállításra kiírt árúfényesen beérkezett ajánlatot, amelyet az aradi Nyomdatónokok testülete adott be, elküldötte felülbírállás céljából egy budapesti szakértőnek. *Lócs Rados* helyettes polgármester, aki személyesen érdeklődött a fővárosban a szakvélemény iránt, a gazdasági szék ma tartott ülésén számolt be és a bizottság tudomására adta, hogy az *Athenaeum* igazgatójának véleménye szerint az aradi nyomdatulajdonosok ajánlata *hihetetlenül olcsó* és úgy vannak az árak számítva, hogy a vállalatok a befektetett tőkéjük kamatait sem kapják meg. A bizottság ezek alapján azt javasolja a tanácsnak, hogy az ajánlatot fogadja el és egy évre kössön szerződést a Nyomdatónokok egyesületével.

— Temetés. A tegnap hirtelen elhunyt *Werner Károly* aradi terménynagykereskedő és társdatanácsos temetése holnap, kedden délután két órakor lesz a *Maros-utca* 1. számú házból.

— A földgázszervezés. *Budapestről* jelentik: A parlament pénzügyi bizottsága *Láng Lajos* elnökletével ülést tartott, amelyen megvitaták és elfogadták a *Deutsche Bank*-kal kötött földgázszervezést.

— Vetőmagvak a gazdáknak. A városi tanács közölni teszi, hogy a földművelésügyi miniszteri rendelete alapján az elmúlt őszi időjárása következtében elmaradt őszi vetés pótlásához szükséges tavaszi vetőmagvakról a földművelésügyi miniszter gondoskodott és intézkedett, hogy ezen magvakból mindenki kellő időben elegendő mennyiséget kapjon. A szükségletet mindenki a főispán, vagy az általa felkérendő gazdasági érdekeltségek egyik vezető tagjának elnöke által megalakuló vetőmag ellenőrző bizottságnál (*Városháza* polgármesteri hivatal) köteles bejelenteni és a teljes vételárát készpénzben lefizetni. A jelentkezéseknek legkésőbb 1916. évi január 15-éig kell megtörténni, mert az ezen időn túl tett megrendelések figyelembe nem vétetnek. A vetőmag beszerzésének egyik leggyorsabb módja az, — különösen ha az igényelt vetőmag a kérelmező törvényhatóságának területén van, — hogy a megrendelő egyúttal megjelöli azt a közelben fekvő s a Hadi-Terményrészvénytársaságnak eladásra bejelentett, de a termelőtől még át nem vett készletet, melyből vetőmag szükségletét fedezni kívánja. Az esetben a szükséges vetőmag lehetőleg a megjelölt tételből fog kintaltni s azt a megrendelő, a Hadi-Terményrészvénytársaság bizományosának közbenjöttével magától a termelőtől veszi át, saját zsákjaiban szállíthatja. Ilyen esetben a vevőt a minimális áron felül csak a fennálló rendelkezések értelmében a Hadi-Terményrészvénytársaságnak és bizományosának 100 méter-mázsánkénti egy korona 50 fillér terhelik. Azon vetőmag rendeléseknél, melyeknél a megrendelő azt a készletet, melyből a vetőmagot kintaltni kívánja, megjelölni nem tudja, a vetőmag a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete által a célra az ország különböző vidékein létesített raktáraikból, esetleg közvetlenül termelőktől fog megküldetni, még pedig lehetőleg a megrendelőhöz legközelebb fekvő helyről, hogy a szállítás gyorsabb legyen s a megrendelőt kevesebb szállítási költség terhelje. Az utóbbi bekezdésben említett vetőmagvak a vevőnek csak zsákkal együtt szállíthatnak s azoknak ára a feladó állomásra szállítva és feladva, zsákkal együtt arra való tekintettel, hogy ezen magvakat már felmerült fuvardíj költségek, átvételi, raktározási, őrségi és biztosítási díjak, jutalékok és egyéb költségek terhelik, métermázsánként a következők: tavasz-búza 50 korona, árpa 42 korona, zab 38 korona, cinquantin-tengeri 40 korona, közönséges tengeri 37 korona, köles 60 korona, bab (karó vagy gyalog) 55 korona. Ezenkívül a megrendelőt terhelik a feladó állomástól felmerülő szállítási költségek.

— Tavaszi távirat. *Messze földről*, *Szeizal* Oroszország szívéből, ahol hadifogságban levő magyarok gondoltak haza karácsony ünnepe, távirat jött Aradra. Üdvözlöt, hírt, jó kívánságokat hozott a távirat, amely nem talált eddig gazdához. A távirat a következő:

Isak Szilvassy Arad.

Taschkent 14 10/12 17/35 zeus Kärten telekramme gelder erhalten bitte ungarische fachbuecher gesunt gluechliche feiertagen. Ludwig kriegsgefangen.

A táviratot kézbesítették, azonban a *Szilvassy* családnak nincs *Lajos* nevű hadifogoly családtagja és így nyilván nem nekik szól a távirat. Miután nem tudják, hová továbbítsák a távirat jött és valahol bizonyára nehezen, türelmetlenül várt üzenetet, a táviratot az *Aradi Közlönyhöz* juttatták el. Itt talán elolvassák, akiknek szól és akik a táviratot is átvehetik az *Aradi Közlöny*nél.

— Koszorumegváltás. A kisenői állami iskola leány növendékei *Hervay Bernát* leánytársulatjuk hősi halált halt *Ervin* fia ravatalára szánt koszoru megváltására *Szentleányfalvára* ötven koronát küldöttek be a gyűjtőbizottságnak.

— **Ki akar hivatásos tiszt lenni?** Ez igen fontos kérdés, mert nemzeti érdeke Magyarországnak, hogy majd a háború után is mennél több hivatásos magyar tiszt szolgáljon nem csupán a honvédségenél, hanem a közös hadseregnél is, ahol eddig bizony nagyon érezhető volt a magyar tisztok hiánya. A honvédelmi minisztérium most pályázatot hirdet a hivatásos katonatisztek kiképzése céljából a magyar kir. Ludovica-akadémiában, valamint a osztr. és kir. katonai akadémiákban létesítendő „akadémiai tanfolyamokba” való felvételre. Ezekre a tanfolyamokra az 1914. és 1915.-ben bevezetett, 1897-ben és 1898-ban született és a fegyveres erő bármely részéhez tartozó fiatal emberek pályázhatnak a következő feltételek mellett. 1. Magyar állampolgárság; igazolandó a pályázó honosági bizonyítványával. 2. Az 1915. október vége előtt egy évi önkéntes gyanánt történt bevezetés; igazolandó a póttiszt által kiállított honvédegyesítő (katonai törvénytörvény) lap másolatával. 3. Az 1897. vagy 1898. születési év; igazolandó keresztlevéllel vagy születési bizonyítvánnyal. 4. Kiképzésig terjedő testi alkalmasság; igazoltatik a Ludovica-akadémiában megtartandó katonasorvosi vizsgálat után. 5. Az érettségi vizsgának valamely reáliskolában vagy gimnáziumban történt letétele; igazolandó az érettségi bizonyítvánnyal. 6. Kötelezettség 5 évi tényleges katonatiszti szolgálat elvállalására; igazolandó a pályázó által sajátkezűleg írt kötelezővel és a pályázó törvényes képviselőjének (atyja, gyám) ezen kötelezettség elvállalására vonatkozó írásbeli hozzájárulásával. Az aláírások úgy a kötelezőn, mint a hozzájárulási nyilatkozaton a polgári bíróság, közjegyző, vagy katonai hatóság után hitelesítendőek. 7. A harctéren levő seregnél teljesített teljesen megfelelő csapat-szolgálat igazolandó a csapat (magasabb) parancsnokság írásbeli véleményével. 8. A katonatiszti szolgálatra különösen kívánatos rátermettség; igazolandó az illető póttiszt parancsnokságának és a csapat (magasabb) parancsnokságának írásbeli véleményével. Az 1915. októberben bevonult pályázók az egyévi önkéntesekre vonatkozólag kiadott utasítások értelmében képeztek ki. Ez a kiképzés 1916. április végéig tart. Ezután az illető csapatparancsnok-sághoz a harctérré indítnak a pályázók és ott 12 hetes csapat-szolgálatot tartoznak teljesíteni. Amennyiben ott teljesen megtelepednek, az illető csapatot idevonatkozó véleményével ellátva 1916. augusztus 1-ig a Ludovica-akadémia parancsnokságánál új katonasorvosi megvizsgálás céljából kötelesek megjelenni. Akik a hivatásos tisztoktól megkívánt testi követelményeknek megfelelnek mint „hallgatók” a Ludovica-akadémia harmadik évfolyamába vétetnek fel. Az akadémiai tanfolyam 1916. szeptember 1-től 1917. augusztus 18-ig tart. A hallgatók erre az időre tartósan vezényeltetnek a Ludovica-akadémiába, ahol közösen helyeztetnek és láttatnak el és ha nem tisztok, a Ludovica-akadémia által állományilletékes csapatostályoknak megfelelően ruháztatnak és szereltetnek fel. Az ellátásért a hallgatók az akadémia állomáshelyére nézve megállapított étkezési pénzt tartoznak fizetni. Az akadémiai tanfolyam sikeres elvégzése után a tisztjelöltek hadnagyokká neveztetnek ki. A tanfolyamra való felvételre pályázók köllően felszerelt folyamadványokat 1916. január 31-ig az illető póttestnél nyújtják be, amely azokat legkésőbb február 15-ig a honvédelmi minisztériumhoz terjeszti. Hasonló feltételek mellett történik a felvétel a osztr. és kir. akadémiák „akadémiai tanfolyamai”-ra.

— **Koszorúmegváltás.** Elismerem, hogy az Aradi Képzőművészeti Társaságtól néhai Varjassy Apád kir. tanácsos, volt aradvárme-gyei nyugalmazott kir. tanfelügyelő ravatalára szánt koszorú megváltása címén a háborúban elesett tanítók özvegyei és árvái alapja javára 30, azaz harminc koronát átvettem és rendelkezési helyére juttattam. Kehrér Károly s. k. kir. tanfelügyelő.

— **Szekereket vásárolnak Aradon.** A rendőrség hirdetményben közli, hogy a honvédelmi miniszter leirata szerint a cs. kir. hadtáp főparancsnokságot ezer darab fogat nélküli járműnek szabadkézből leendő vásárlására utasította.

— **Vaskeresztel kitüntetett aradi honvédtiszt.** Szép kitüntetés érte a napokban Ubl Rezső 2. gyulai honvédegyesítőszázados, Grein Nándor főkapitány vajét. Ubl, aki hősi magatartásért már megkapta a signum laudis-t a két ízben volt már a harctéren: egyszer megsebesülve, legutóbb pedig betegn tört haza, a legutóbbi orosz offenzíva alkalmával tüntette ki magát rendkívüli módon. Az oroszok Czartorysk környékén négy-ötzázosa seregével támadtak s mindenáron át akarták törni harcvonalukat. Ubl százados azonban embereivel rendíthetetlenül kitartott, a meg-megújuló orosz támogatásokat visszautasította s tartotta az állásokat mindaddig, a míg tartalékok beérkeztek az oroszokat végleg vissza lehetett nyomni. A százados hősi magatartása a Czartorysk körüli harcokra döntő befolyással volt s vitézsége elismerésül a német hadvezetés most a második osztályi vaskeresztel tüntette ki. Ubl százados az első aradi származású tiszt, aki a vaskereszt rendet megkapta.

— **Glücklich Vilma Aradon.** A magyar nőmozgalom vezetője, Glücklich Vilma legközelebb Aradra érkezik, hogy egy előadás keretében beszéljen azokról az irányeszmékről, amelyek a modern nőmozgalom programját képezik a jelenben és a háborút követő időszakban. A világhírű szónoknő előadása elé méltán nézhetünk nagy érdeklődéssel, annál inkább, mert abban egy égető problémának: az emberség jövőjének kérdését fogja tárgyalni. A délután érdekességét emelni fogja az a körülmény is, hogy kivételesen a magyar nőmozgalom egy másik vezető alakja: Gróskné Halasy Pirokka is előadást fog tartani „A nő és a háború” címen. Ezen előadásokra, melyek január hó 6-án, csütörtökön délután 5 órakor kezdődnek az aradi kulturpalota dísztermében, belépőjegyek 2 és 1 korona árban kaphatók Kerpel Izso könyv- és zeneműkereskedésében, a rendezőség tagjainál és előadás előtt a pénztárnál.

— **Adományok.** A vak katonák részére a mai postával huszonegy korona hatvennégy fillér érkezett az Aradi Közlönyhöz. Ebből 2 koronát Blantz Oszika harmadosztályú tanuló küldött a következő levél kíséretében: Kedves Szerkesztő bácsi! Nagyon beteg voltam. A jó Istenke meggyógyított, s ennek az öröme küldök a vak katonák részére 2 koronát. Kérem sziveskedjék hozzájuk juttatni. Fáradozásáért köszönetet mond Blantz Oszika eleki III. osztályú tanuló.

Ez a másik íven kedves levelet is kaptunk 14 korona 74 fillér kíséretében. Ez a levél így szól: Kedves Szerkesztő bácsi! Mi egy színdarabot játszottunk karácsonykor. A szegény vak katonákra gondoltunk. Tessék a pénzt amit összegyűjtöttünk, nekik küldeni. Fischer Meca III. oszt. tan. Darányi Juliska IV. oszt. tan. Nemes Cica, Kertész Laci Döm-án Duci II. oszt. tan. Fischer Gyurka I. oszt. tan. Kertész Anó, és Nemes Pista kisgyerekek. Török Zoltán jászahelyi körjegyző újvári földvezeték megváltása címén öt koronát küldött a vak katonák részére. Az összegüket rendelkezési helyükre továbbítottuk.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az isz. jót. egy-let által kibocsátott felhívásra újabban a következő adományok folytak be: Ismeretlen (ki a küldött utalványon magát megnevezni nem akarta) 50 kor., Fuchs Arnold 10 kor., Öv. Mostowitz Jakabné 10 kor., Messer Ede 8 korona, Rotstein Mór 2 kor., mely adományokért hálás köszönetét nyilvánítja Hegyi Albert alelnök. — Az isz. népkönyha részére az elmúlt héten a következő adományok folytak be: Klein B. Vilmosné 20 korona, Nemes Gézané 20 kor., Grimm A. József 10 kor., Holländer Ignác 10 kor., Mészáros Adolfiné 10 kor. és bold. Fleischer Vilmosné ravatalára szánt koszorú megváltásáért Morgenstern Gyula 10 koronát adományozott az isz. jót. négyzetnek, mely adományokért köszönetet mond az elnökség. A népkönyhában a védasszonyi tisztet ezen a héten: Kolczender Ignác, Goldschmidt Miksáné és Salgó Pálné urnők lesznek szive-sek ellátni.

— **Gyermek-kocsik,** gyermekek-székcsak kis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— **A kenyér- és lisztjegyek kiosztása.** Ma délután a belügyminisztérium telefonon felhívta Varjassy Lajos polgármestert és érdeklődött nála aziránt, vajjon a város meg-tette-e a szükséges intézkedéseket a kenyér és liszt ellátásról kiadott minisiteri rendelet végrehajtására. A polgármester jelentette, hogy ma reggel megkezdődött a kenyér és lisztjegyek kiosztása és hogy a háztartásokban levő liszt összeírása ennek befejezése után történik meg. Mindegy azonban a kiosztó bizottságok előtt csak azok jelentkeznek, akik 1915. augusztus és szeptember hónapban városi liszt biztosítást kértek és így, akik az említett időben nem gondoskodhattak sehol sem lisztről, sem is juthatnának kenyérgyeghez, a tanács ez uton is felhívja azokat, akik teljesen ellátatlanok, tehát sem malomná, sem a városnál nem j-gyeztek elő lisztet, hogy szerdán délelőtti je-lentkezzenek a gazdasági hivatalban, ahol gon-doskodás történik ellátásukról. A vendéglők és kávéházak kenyérszolgáltatási kérdését a ta-nács legközelebbi ülésén intézi el.

— **Tessék újságot olvasni.** „Aki a mostani időkben nem olvas újságot, gondatlanságot követ el s nem védekezik széllel, ami más időkben büntetlenséget biztosíthatna számára, hogy nincs tudomása olyan hatósági rendelkezésekről amelyek az újságokban is megjelentek. Foraz ilyen formában e néhány sor úgy tűnik fel, mintha holmi újság reklámról volna szó, holott ez egy bírósági ítélet és pedig: Osnabrück vidékén egy községben két kereskedőt egy nani fogházra itél a bíróság, mert eladtak néhány kiló gyapjút, pe-dig a gyapjút rekvirálták. A bírósági tárgyaláson azaz védekeztek, hogy nekik nem volt tudomásuk a gyapju rekvirálásáról, mert az erre vonatkozó rendeletet az ő községükben nem akasztották ki a község-háza hirdető táblájára, újságot pedig nem olvasnak. A bíróság, bár elfogadta védekezésüket mégis elítélte őket. Vagyis a mai háborús világ-ban: Újságot nem olvasni; büntetendő gon-datlanság.

— **Mit kössünk a katonáknak?** A Had-segélyező Hivatal felkéri a harctéri katonák téli pótruházatának készítésében buzgólkodó nagyközönséget, hogy érmelegítő és térd-melegítő készítését egyelőre mellőzni szives-kedjék, miután ilyen öikkel katonáink má-bóven el vannak látva; hanem inkább haris-nyak és lábikravédők készítésével kegyesked-jék foglalkozni, mert azokra lenne most legna-gyobb szükség.

— **Köszönet a karácsonyi ajándékért** Roman sászlós, Csungán kadett, Világ és Braun kadettjelölték levelet küldöttek az Aradi Közlönynek a harctérről, melyben özvegy Csillag Lajosnénak, Mairovitz Emilnének, Piek Nusinak és Reier Margitnak a küldött karácsonyi ajándékokért a 33-asok 11. százada nevében köszönetet mondanak.

— **Vaskereszt ünnepe miatt a minder-csütörtökre hirdetett Aerowash légnymásu mosógép gyakorlati bemutatása e héten szerdán délután 4 órakor tartatik meg Ma-gyary Ferenc Arad, Zrinyi-utca 3. számú gazdasági gép- és műszaki cikk üzle-tében.**

— **Kereskedelmi szaktanfolyam** leányok részére. Teljes kiképzés 3-4 hónap alatt. Lás-sár Vilmos-utca 2. Telefon 1046. Beiratkozás-délelőtti 10-12-ig, délután 3-5-ig. 286

— **Fischer áruháza** felhívja az uri vevő közönség b. figyelmét az Andrásy-téren (Lőes-palotában) levő különlegességi fiókjára, ahol a legfinomabb partum különlegességek, tincor-bőr ridikülők és erszények, divatos broschék és finom játékszerek nagy választékban kap-hatók.

— **Tombolatárgyak nagy választékban** 20 fillértől 50 koronáig darabja csakis Fischer Simon nagyáruházában a Szabadság-téren.

— **Felhívjuk a helybeli és vidéki román közönség b. figyelmét** arra, hogy a román karácsonyra dus választékban vannak szép gyermekjátékok és ajándéktárgyak Fischer Simon nagyáruházában, Szabadság-tér 12.

— **Uzleti könyvek, u. m. straszák, fő-könyvek és irodai cikkek Kerpel Izso** 193

VÁROS ÉS MEGYE

Rendkívüli városi közgyűlés. Varjassy Lajos polgármester Arad szab. biz. városi törvényhatósági bizottságánál 1916. évi január 5-ik napjának d. n. 4 órára rendkívüli közgyűlést hirdet, amelyre a törvényhatósági bizottság tagjait meghívja. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Igazoló választmány jelentése a folytatódóan igazolt városi törvényhatósági bizottsági tagokról. 2. A közgazdálkodási bizottságból kilépett 5 tag helyének választás utján való betöltés és a tisztifőnöki helyettesének kijelölése. 3. Bizottságok megalakítása. 4. A tanács jelentése az 1915. évi utalványozott rendőrségi állomány felhasználása tárgyában.

Az új városatyák a bizottságokban. A virilisek névjegységeinek végleges megállapítása és a november hónapban megtartott városatyai választások után a törvényhatóság tagjaivá lett törvényhatósági bizottsági tagokat a szerdán megtartandó közgyűlésen kell a bizottságokba megválasztani. Varjassy Lajos polgármester a következő javaslatot terjeszti be a választás dolgában: Embey Ivánt a pénzügyi és gyáralapító bizottságba, Faragó Gyulát a gazdasági székbe, Halmai Andort építészeti és város szabályozási bizottságba, Haas Alajost a parti, közlekedési és árvédelmi bizottságba, Just Ferencet a műszaki és közlekedési bizottságba, Koromzay Frigyest a műszaki és közlekedési bizottságba, Koppich Jakab drt a gyermekkorház és osetájdijalmazási bizottságba, Mairovits Emil a gazdasági székbe, Nattland Bernátot a pénzügyi bizottságba, Rácz Schót a pénzügyi bizottságba, Steiner Ferencet a gazdasági székbe és a pénzügyi bizottságba, Steiner Jakabot a gazdasági székbe, Winkler Józsefet a gazdasági székbe és a parti bizottságba. Zimmermann Károly drt az egészségügyi bizottságba kéri megválasztani. A többi városatyai megtartja változatlanul bizottsági tagságát, csak az időközben megürült tagsági helyek töltendők be. Erre vonatkozólag is tesz előterjesztést a polgármester és pedig azt javasolja, hogy Fábrý Sándor drt és Hehs Vilmost a pénzügyi bizottságba, Bing Hugót, Embey Ivánt, Ring Gézát és Varjassy Lajos drt az iskolaszékbe, Pollák Vilmost a pénzügyi bizottságba válassza meg a közgyűlés.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedd, 1916. évi január 4-én:

C) Bérlet.

C) Bérlet.

É v i k e.

Vigjáték.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Werner Károlyné született Pollák Matild a saját és gyermekkel dr. Werner Sándor tartalékos orvos. Irén férjezett Somogyi Józsefné, Gitta férjezett Popper Sándorné, unokája Popper Bandi és az alulírottak nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a szerető, gyöngéd, edződő férj, apa, nagypapa, testvér és rokon

Werner Károly

gabonakereskedő, az aradi Áru- és Kereskedés tanácsosa

fáradhatatlanul munkás életének 86-ik évében és boldog házasságának 34-ik évében 1916. január hó 2-án este 9 órakor fájdalom és szenvedés nélkül hirtelen elhunyt. Drága halottunkat 1916. január hó 4-én d. n. 2 órakor a Maros-utca 1. számú házból fogjuk az aradi izraelita temetőben örök nyugalomra elhelyezni.

Áldott legyen drága emléke!

Arad, 1916. január hó 3-án.

Somogyi József, dr. Popper Sándor, tart. hadnagy, vejel. Werner Henrik, öz. Nusbaum Sámuelné öz. Werner Karolin Grosz Adolfné öz. Werner Mari, Werner Adolf, Mössner Simonné öz. Werner Ottilia, öz. Bauer Emilné öz. Werner Józsa, testvérei. Werner Henrikné, Werner Adolfné, Kaufmann Jakabné, öz. Freund Zsigmondné, sógoróni. Grosz Adolf, Mössner Simon, Kaufmann Jakab, Pásztor Ignác, sógorai. 231

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulaszthatjuk el, hogy mindazon rokonoknak, ismerősöknek, jóbarátoknak hála és köszönetünket ne nyilvánítsuk, kik felejtethetnék leányunk

Abai Margitka

temetésén személyesen, vagy koszorúk és virágok küldése által súlyos és mély bánatunkon enyhíteni igyekezték.

Arad, 1916. január hó 3-án.

Abai Ferenc szak. isk. művezető és családja. 225

Fűszerüzlet
eladás.

Dürr Kocsárd-féle fűszer- és csemegekereskedés Arad, Boros Beni-tér 15. sz., bevonulás miatt eladó. 166

Nagyobb helybeli

gyári vállalat

több

gyakorlott
ügyes női

irodai munkaerőt keres.

Magyar-német ajánlatok „Ügyes 1916” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 226

APOLLO
SZINHÁZ

Január hó 4-én, kedden

Eltűnt nyom.

Bűnügyi dráma 4 felvonásban.

A Nordisk films Comp. udonsága:

Volegények iskolája.

Vigjáték 3 felvonásban.

Főszereplők:

31

EBBA THOMSEN és CARL ALSTRUP.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Földbirtokosok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignác Arad, Háromveréb-u. 4.

A magyar királyi államvasutak és az arad-osenádi egyesült vasutak patkányirtója. Levélbeli meghívásra azonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetek. Vidéki megrendelések postán azonnal elküldetnek. 228

Vidéki parvállalat önműködő és villanyerőre berendezett három hengerszerű daráló malommal működtetett szakmunkásokkal

Molnárt keres.

Az állás mielőbb elfoglalandó. Cím megtudható a kiadóhivatásban. 164

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez

Kalmár József
villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Cognac, Likörök, Szilviorium, Törkölypálinka, Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:
Körösvölgyi Pálinkarakta,
Lloyd-palota. 170

K. e. 7672/2—1915. szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Hönigess Kajetan ügyész által lakos szőlőbirtokos kérelmére a 4070—1916. M. E. számú rendelet 7. §-a alapján a csődön kívül kényszer-egyezségi eljárás megindított. Vagyonteljesítőnek Dr. Krausz Gyula aradi ügyvéd rendelést ki. A hitelezők felhívtnak, hogy követeléseiket 1916. évi január hó 25-ik napjáig fenti rendelet 28. §-ában megszabott módon jelent-
sék be, mert különben a rendelet 48. §. 1. bekezdése szerint őket szavazati jog nem illeti meg.
Az egyezségi tárgyalás határ-

napjától 1916. évi február hó 1-és napjának d. e. 10 órája Dr. Heller Mór kir. törvényszéki bíró elé az aradi kir. törvényszék 24. sz. szobájába tűstik ki.
Az eljárás megindításának joghatálya 1916. évi január hó 2-ik napján áll be.
Azadon, a kir. törvényszék mint kényszer-egyezségi bíróságtól, 1916. évi január hó 1-és napján.
Heller,
170 kir. törvényszéki bíró.

Vágómarhavétel!

Prima vágómarhát és pedig ökröt, tehenet és bikát, valamint vágósertéseket megbizásból minden mennyiségben vásárol a Szegedi Hus- és Vásárpénztár R. T., Szeged-Közbágyóhid. — Sürgönyeim: „Huspenztár Szeged.” 127

3 kivételes nap Ernyőkben.

- Női esernyők, prima Glória selyem, legszébb nyelkekkel ... most 5.50 — 6.50
- Férfi esernyők, sport nyelkekkel, Glória selyem, igen tartós ... most 5.90 — 6.90
- Gyermekeknek finom bélelt bőrkecstyűk ... csak ameddig a készlet tart. most 60 fillér.

Színházi Versenybazar Arad

színház-épület. 126

Hirdetmény.

Alulírott község előjárósága közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező 3 darab jól táplált kislejtetett tenyész bika f. évi január hó 9-én d. e. 10 órakor Ujszentanna község-házán megtartandó nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Ujszentanna, 1916. január hó.

Ujszentanna község előjárósága. 168

URÁNIA

Kedden és szerdán

Sudermann Henrik:

RÓKAU T.

(Der Katzensteg).

Regény az 1870—71. háboru korából.

Előadások 5, 7, 8 és 9 órakor.

51

Számozott jegyek a Hammerschlag tőzsdőben.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők. A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők. A hirdetések délután 3/4 óráig vésztnek fel.

LEVELEZÉS.

Ibolya. 166

Kérésre hiven vettek válaszolni. Remélem megkaptam, bocsánat, hogy több megnyugtatót kérek. Ez megkaptam. Számt. legszív. üdv.

„Önkéntes”

Jeligére levél ment a kiadóhivatalba, kérem átvenni. 168

Egy fiatal

Intelligens özvegy asszony lemelettséget óhajt kötni tisztességes számból gavallér uriemberrel. Leveleket „Diskréció” jellegre a kiadóhivatalba kén. 226

OKTATÁS.

Megátanulók

Felvétnék, összevont vizsgálatra is felelősséggel az Iur. Filinter-námsban Arad, Charon Aron-u. 1. 124

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyes szobaleány

uri háznál azonnali belépésre alkalmazást keres, lehetőleg kisebb családnál. Cim: Buday Juliska Arad-Gáj, Templom-u. 58. 236

ALKALMAZÁST NYER.

Könyvelő

vagy könyvelő állandó alkalmazást nyer. Ajánlatok „Aradi iparvállalat” jellegre kiadóhivatalba, kettős borítékban kéretnek. 162

Kifutó fia

azonnal felvétetik. Cim: a kiadóhivatalban. 221

Mindenes ocséd

jó bizonyítvánnyal, január 15-re, esetleg előbb is, felvétetik. Andrassy-tér 25., IV. sz. lépcső, I. em., 39. 6099

Keresek

egy jó házból való fiút tanoncnak versenykereskedésben, azonnali belépésre. Wiesberger, Mártírad-ná. 5088

Irodületet

keresünk jó írással azonnali belépésre. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelleg alatt a kiadóba kéretnek. 5118

Ügyes napesabó

felvétetik Neumann M. ruhatelepon, Arad. 169

Ügyes és megbízható

szakácsnő a makói diákotthonban január 15-től, esetleg azonnal is alkalmazást talál. Ajánlatok a fizetés igény megjelölésével a diákotthon igazgatóságához kéretendők. 107

ÜZLETEK.

Eladó

Pécskel-ut 6. szám alatt egy jóforgalmu vendéglő, szobákkal, bevonulás miatt. 224

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

azonnal a belvárosban butorizatlan egy szoba, előszoba és fürdőszobás garzon lakást. Telefon 1655. 222

KIADÓ LAKÁS.

Egy udvari szoba,

előszobával, konyha és hozzátartozó mellékhelyiséggel, február 1-re kiadó Kossuth-utca 25. 282

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

több kiváltott tájtéppipa és két vadászfegyver. Bleier Ignácz, Szt.-Pál-u. 2. 229

Automobil

üzemképes, 16 lóerős, külön pneumatik, külső köpennyel, 760x90 és 4 hirtő alá gummikörék, rendkívül olcsó árban eladó Roth Isidor butorizálásban, Asztalos Sándor-utca. 99

Egy könnyű féderes kocsit megvételre kerestetik. Cim: Galsa, jegyzőség. 227

Hődménesei

tőgazdaságban termelt élőhalat, pontyot kilg-ként 3 és 4 korona árban, pénz előleges beküldése ellenében, szállít Havas Jakab, Honcstó Telefon szám 8. 4749

„Gecha”

patent cipősamia szabályozható, párja 3 koronáért kapható a Cipőfőzsdében Andrassy-ut 22. szám. 3405

Élő és vágott baromfi

élelmiszor, csomage, gyümölcs, friss libaszir, dessert dió állandóan kapható Andrassy-tér 8. sz. delikates üzletben. 6095

KÜLÖNFÉLE

Elveszett

Szilveszter éjjelén a Hungaria kávéházban, vagy onnan az Erzsébet-körút és Tabajdi-utca sarkáig egy platina briliáns karkötő. Becsületos megtaláló kéretik Erzsébet-körút 26. sz., I em. átadni, hol illő jutalomban részesül. 228

Pompés zamatu rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenciá-ból. 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 80 fillér és kész a legfinomabb, legkellemesebb zamatu rum. — Földes gyógyszerár. Hehs gyógyszerár, Bathyány-utca. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

A szájüreg deszinficálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előlészénél, amely különösen gyermekeknel rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, sehohsem nélkülözhető a **Formodor tablettá.**

• Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyógyfahér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüregét deszinficálja, utóise igen kellemes. Ara egy porcellán-szalencének 60 fillér.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Krovil” korpakendős.

Ara egy tégelynek 3 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Egy jóforgalmu

fordrász üzlet

betegség miatt azonnal

eladó

esetleg a berendezés külön is eladó. Cim a kiadóban. 228

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becseréli; ugyazintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete ARAD, Szabadság-tér. Telefon 944.

Hatóságilag engedélyezett

patkány- és egérintás

uj eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintó-fusz-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszedeelmes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintó-fusz bacillus árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyészeti laboratorium

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10—45. 2211

Megyszerűen bevált a haroktalan kúráshoz és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító hadörzsiás

meghűlés, rheuma, kőszvény, influenza, sebek, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment csipősi

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Újregio K—50, F40, F—

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany Csipősi” cégtől Dr. Richter-féle gyógyszerárakban. Pécs 1. Mészáros-utca 5. Kapcsolat: 2211111111